

Leserundersøkelse
blant mottakere
av bladet
Forskning
2002

Utarbeidet for:
Norges forskningsråd

Utarbeidet av:
Nina Berg

Oslo, 03.12.02.

INNHOLDSFORTEGNELSE

PROSJEKTINFORMASJON.....	2
INNLEDNING	3
GRAFIKK OG KOMMENTARER TIL RESULTATENE.....	6
• Utvalgets sammensetning.....	6
• Stoffinteresse og valg av informasjonskanal.....	13
• Lesing av bladet Forskning.....	20
• Evaluering og holdninger	27
• Profilering av bladet Forskning.....	34
• Oppsummering og hovedkonklusjoner.....	37
TOLKNING AV TABELLVERKET	38
• Feilmarginer / signifikanstester	39

VEDLEGG:

- Tabeller
- Spørreskjema
- Frafallsstatistikk

Prosjektinformasjon

Dato: 3.11.02

Formål:	Leserundersøkelse blant mottakerne av bladet Forskning. Undersøkelsen skal kartlegge hvilke stoffområder innen forskning mottakerne er interessert i, hvilke informasjonskanaler de foretrekker å benytte innen feltet, hva de leser hvor, og holdninger til utvikling av bladet Forskning og hjemmesiden til Norges forskningsråd.
Målgruppe/ utvalg:	Mottakere av bladet av Forskning; enten de mottar bladet personlig eller via arbeidsplassen uten navn
Tidsperiode (feltarbeid):	08.10-18.10.02
Datainnsamlingsmetode:	Telefonintervju
Antall intervju:	1004
Veiemetode:	Tallene er ikke veiet
Tolkning av tabellverket:	Resultatene som fremkommer i tabellverket er gjengitt i prosentandeler.
Feilmarginer/ signifikanstester:	Totaltall fra undersøkelsen er beheftet med feilmarginer på +/- 1,4 - 3,2 prosentpoeng. Feilmarginer for resultater brutt ned på undergrupper er noe større. En mer utførlig redegjørelse for feilmarginer/ signifikanstester er vedlagt sammen med tabellverket.
Offentliggjøring:	Resultater fra undersøkelsen kan kun offentliggjøres i samråd med MMI.

Prosjektdeltakere	
Oppdragsgiver:	Norges forskningsråd
Kontaktperson hos oppdragsgiver:	Liv Mellum
Prosjektansvarlig:	Nina Berg
Konsulent(er):	Erik Dalen
Ansvarlig edb:	Hans Petter Heggelund/Bente Reiler
Ansvarlig feltarbeid:	Arild Sæle
Prosjektnummer:	66291

INNLEDNING

Etter oppdrag fra Norges forskningsråd har Markeds- og Medainstituttet (MMI) gjennomført en leserundersøkelse for bladet Forskning blant mottakerne av bladet. Formålet med undersøkelsen er å kartlegge mottakernes valg av informasjonskanal når de skal orientere seg om forskningsstoff, hvilke stoffområder innen forskning de er interessert i og hva de leser hvor. Undersøkelsen skal gi informasjonsavdelingen i Norges forskningsråd holdepunkter for utviklingen av sine informasjonstjenester. Spesielt er oppdragsgiver opptatt av hvilket type stoff, på hvilket nivå, de skal legge i bladet og hva som bør være på virksomhetens hjemmeside.

Metode

Undersøkelsen ble gjennomført som en spesialundersøkelse per telefon i perioden 8.-18. oktober 2002.

Spørsmålene som ble stilt i undersøkelsen fremkommer av spørreskjema vedlagt.

Utvalg

I løpet av feltperioden har vi intervjuet et representativt utvalg av mottakerne av bladet Forskning, bestående av 1.002 personer fra adresseregisteret som benyttes i forbindelse med utsending av bladet.

Bladet distribueres gratis til personer og institusjoner som enten er interessert i Norges forskningsråd virksomhet eller som Norges forskningsråd finner interessante for sitt arbeid. Der kun institusjon stod oppført i listene, søkte vi å intervju den personen som vanligvis først mottar nyhetsbladet. Dersom det ikke var mulig å identifisere en mottaker, som f.eks. på bibliotek ell., ble dette registrert spesielt.

Ca 5% av adressene på universlisten mottar mer enn et eksemplar av bladet. Det er varierende om en institusjon er oppført flere ganger med ett eksemplar eller én gang med flere eksemplarer. Vi har derfor ikke tatt hensyn til dette i utvalgstrekket fordi ulik oppføringspraksis antas å korrigere for evt. skjevheter mht. antall eksemplarer. Et fåtall av adressene på universlisten var utenlandske (ca 4%). Disse ble ekskludert.

Svarprosent

Ved gjennomføringen av undersøkelsen forsøkte vi 4.002 telefonnummer. Av disse var det 594 som ikke var i målgruppen, 489 hvor mottaker av bladet ikke kunne identifiseres, som f.eks. på bibliotek ell., og 428 som falt ut pga. at nummer ikke er i bruk eller andre tekniske årsaker. Bruttoutvalget utgjør dermed 2.491. Vi

gjennomførte intervju med 1.002 av disse, noe som gir en svarprosent på 40%. En oversikt over frafallsgrunnene er gitt i frafallsstatistikken vedlagt.

Frafall og usikkerhet

Det sentrale spørsmålet vedrørende frafallet i utvalget er i hvilken grad det forekommer systematiske forskjeller mellom de som har svart og de som ikke har svart. Generelt vet vi at det er slik at de som svarer gjerne har større interesse for undersøkelsens tema enn de som unnlater å svare. Vi må moa forvente at personer med nær tilknytning til, eller engasjement ift, Norges forskningsråd har hatt en noe større tilbøyelighet til å delta enn de som ikke er like involvert ift Rådets oppgaver og tjenester. Det er også sannsynlig å anta at disse oftere er oppført med navn i adresselistene for å sikre at de mottar Forskning, enn mottakere med et mer perifert forhold til Norges forskningsråd.

Fra gjennomføringen vet vi at bortfallet fra undersøkelsen først og fremst skyldes mangelfull adresse-/universliste uten gyldige telefonnummer eller med gamle institusjonsnavn og adresser. Videre erfarte vi at det kunne være vanskelig å identifisere mottakere av bladet på institusjonsadresser, dvs der adressen ikke hadde navn registrert på mottaker, kun virksomhet. 20% av bruttoutvalget kunne ikke identifiseres mht hvem som mottar bladet til tross for grundig briefing av intervjuerne om å spørre seg frem via sentralbord og avdeling for postomdeling. Denne gruppen var nok dominert av bibliotek og institutt hvor mottaker ikke er navngitt og bladet legges ut i en hylle til fri benyttelse for brukerne på stedet.

Dersom vi ser på utvalgsfordelingen mht hvilken måte utvalget mottar bladet Forskning på, svarer 68% at de mottar bladet adressert til seg med navn, dvs personlig adressert. 28% mottar Forskning uten navn via arbeidsplassen. Pga av adresselistenes kvalitet kan det diskuteres (som det også har vært gjort tidligere ved tilsvarende undersøkelser for Forskning), hva som er den reelle fordelingen mellom personlige og institusjonsadresser på listen, men det er grunn til å tro at utvalget er noe overrepresentert av personer som mottar bladet personlig adressert. En årsak til dette kan være at en respondent som er trukket som institusjonsadresse likevel kan ha svart at de mottar bladet personlig. Dette fordi vi vet at adresselisten hadde en del duplikater som gjorde at samme person ble forsøkt kontaktet flere ganger, bla fordi vedkommende både var trukket gjennom sin adresse med navn og via sin arbeidsplass, altså institusjonsadresser. Det er sannsynlig å anta at disse intervjuene oftere kan ha blitt gjennomført på person enn institusjonsadressene.

Likevel ser vi ingen grunn til at holdninger og synspunkter skal være så forskjellig mellom de som har svart og de som ikke har svart at vi ikke skal kunne betrakte de foreliggende resultater som brukbare indikasjoner på hvilken posisjon bladet Forskning og Norges forskningsråds tjenester har i målgruppen for sine virksomhet.

Veiing av resultatene

Ved resultatberegning er det ikke foretatt veiing av svar, først og fremst fordi det er usikkert hvilket grunnlag man skal veie på. Når man vurderer resultatene vil det

selvsagt kunne være slik at man vil tillegge en undergruppes svar større vekt enn en annens. Vi anbefaler derfor lesere av denne rapporten å studere svarfordelingene på undergruppene, og ut fra egne vurderinger velge hvilke svar som er viktigst for egne bedømmelser.

For øvrig fremgår utvalgsbeskrivelse mht viktige karakteristika av tabellhodet i tabellverket vedlagt.

Feilmarginer

Fordi dette er en utvalgsundersøkelse, er resultatene beheftet med usikkerhet. Denne usikkerheten kan imidlertid beregnes. Vedlagt finnes en tabell over feilmarginer ved forskjellige utvalgsstørrelser og observasjonsnivåer. Som man vil se her, er feilmarginene størst ved observasjoner rundt 50%, for så å bli mindre nærmere 0% og 100%. Som en tommelfingerregel bør forskjeller i totalkolonnen være større en 3-4 prosentpoeng, og større enn 5-6 prosentpoeng innen undergrupper som er analysert. Det bør utvises forsiktighet i tolkningen av resultater fra undergrupper med mindre enn 25-30 intervjuer.

Tabellverket

I tabellverket til denne rapporten presenteres svarfordelingene på samtlige spørsmål i prosent og i den rekkefølge spørsmålene er stilt. Hver tabell går over 3 sider og inneholder svarfordelingene på spørsmålene i utvalget som helhet, og i aktuelle undergrupper. Beregningsgrunnlaget for hver kolonne fremgår av tabellhodet i linjen for "Antall intervju" som viser netto antall gjennomførte intervju i så vel totalkolonnen som innen hver av de analyserte undergrupper.

Prosjektansvarlig

Kontaktperson hos Norges forskningsråd har gjennom planleggingen og gjennomføring av dette prosjektet vært Liv Mellum. Ansvarlig for planlegging, analyse og rapportering i MMI er direktør Erik Dalen og Nina Berg.

GRAFIKK OG KOMMENTARER TIL RESULTATENE

I det følgende skal vi kommentere resultatene fra undersøkelsen spørsmål for spørsmål, slik at man kan tilegne seg resultatene uten å gå til tabellene. I hovedsak følger vi rekkefølgen i spørreskjemaet. Et par unntak er gjort innledningsvis for å samle de spørsmålene som tematisk hører sammen og på den måten bedre lesbarheten. Vi vil legge vekt på å presentere alle hovedtall av interesse med grafikk og kommentere spesielt de tilfeller hvor undergrupper viser interessante avvik fra totalen. Tabellverket er velegnet for mer inngående studier av de enkelte spørsmål, og bør selvfølgelig studeres for dypere analyser av f eks forskjeller i svar mellom ulike undergrupper. Der det har vært mulig for oss har vi sammenlignet med resultat fra tidligere undersøkelser Norges forskningsråd har gjennomført.

UTVALGETS SAMMENSETNING

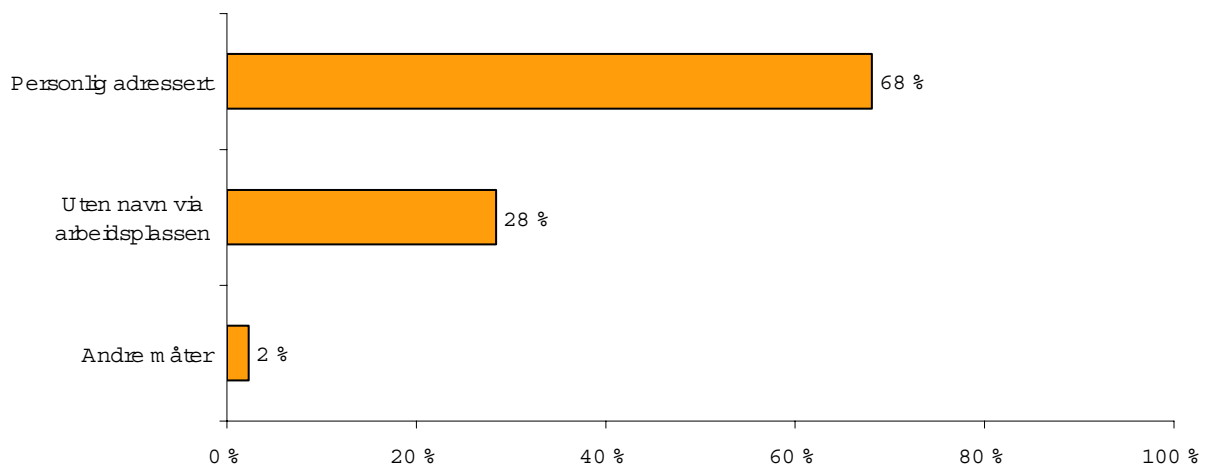
I undersøkelsens innledende kartlegging av sammensetningen av de spurte la vi størst vekt på å beskrive mottakerne av bladet Forskning i forbindelse til Norges forskningsråd, eget fagfelt, samt demografi, fordi vi mener at dette er karakteristika som særlig forklarer mottakernes vurderinger av og forventninger til Norges forskningsråds arbeid. Spørsmålene i denne delen er først og fremst ment å skulle benyttes i analysen av undersøkelsen.

Spørsmål 9 – Personlig adressert / uten navn via arbeidsplassen

Hvorvidt mottakerne av nyhetsbladet Forskning mottar bladet personlig adressert eller uten navn via arbeidsplassen eller andre, oppfatter vi som en egenskap som kan si noe om de spurtes nærhet og opplevd "eierskap" til Forskning og derfor viktig bakgrunnsinformasjon i analysen av materialet. Spørsmålet ble først stilt som nummer 9 for ikke å påvirke de spurtes hukommelse ved å sette lys på én av flere informasjonskanaler innen feltet tidlig i undersøkelsen.

I grafen under ser vi at over 2/3 av de spurte sier at de mottar bladet Forskning personlig adressert, i underkant av 1/3 får bladet uten navn via arbeidsplassen og 2% svarer andre måter. Den siste gruppen antar vi kan lese / motta bladet enten via andre personlige mottakere eller institusjonsadresser. Vi betrakter også disse mottakerne som institusjonsadresser, og håndterer dem derfor som sådanne i definisjonen av undergrupper.

Spm .9 Bladet Forskning er et offisielt organ for Norges forskningsråd. Blir dette bladet sendt til deg personlig, får du det personlig via arbeidsplassen, eller får du det på andre måter?
Total

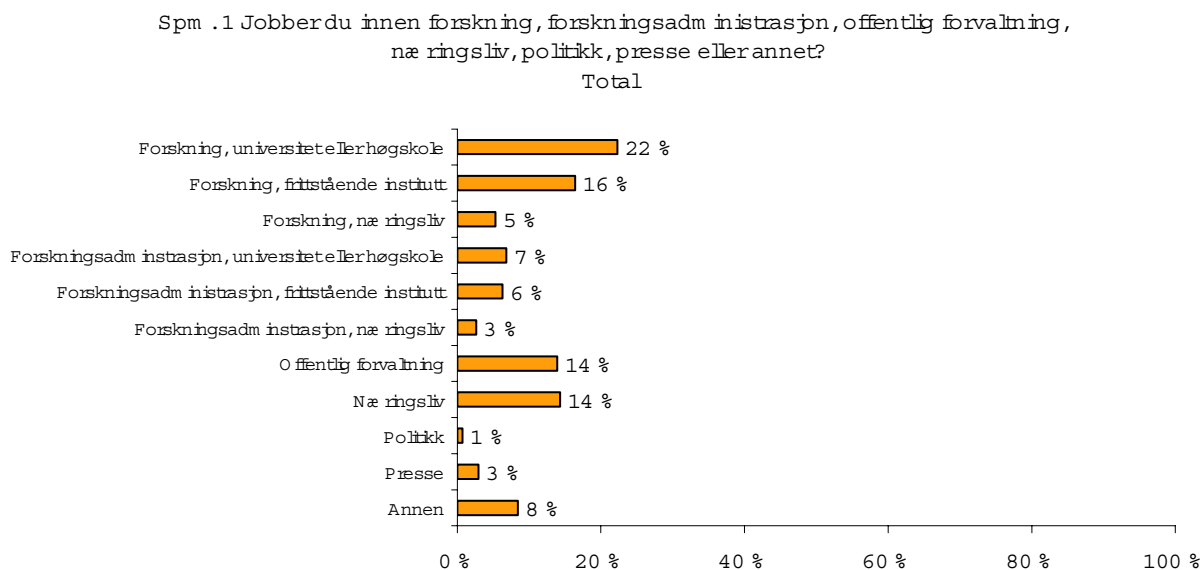
Sammenlignet med Norges forskningsråds undersøkelse i 1997 ser vi at klart flere av de spurte i år mottar bladet Forskning personlig adressert enn tidligere (68% mot 53% i 1997), og tilsvarende færre får bladet uten navn via arbeidsplassen (28% mot 44% i 1997). Vi vil være noe tilbakeholdne med å slå fast at mottakerne av Forskning kan ha endret seg så pass mye over denne perioden. Endringen kan være reell og skyldes endringer i håndtering av utvalget eller være et uttrykk for skjevheter i ett eller begge utvalgene. Vi vil imidlertid anta at noe ulik verveinstruks/metodikk og håndtering av utvalget forklarer noe av dette. Vi anbefaler at svarfordelingene mellom disse to gruppene studeres spesielt i analysen av resultatene, for å sikre at vi tegner et så korrekt bilde som mulig av målgruppene for Norges forskningsråds virksomhet.

Når vi ser på resultatene for undergrupper i tabellverket vedlagt er svarmønsteret generelt det samme i undergruppene som i totalen. For øvrig vil vi trekke fram at det er flere som mottar bladet personlig adressert blant dem som jobber med forskning ved universitet eller høyskoler, blant de som har hatt verv eller vært ansatt i Norges forskningsråd, blant de som har søkt forskningsmidler, blant de som har forskerutdanning, blant de som er over 50 år, og blant de som er bosatt i Oslo. Dette bygger opp under vår hypotese om at det er flere med nær tilknytning til Norges forskningsråd blant de som mottar bladet personlig.

Spørsmål 1 – Fagfelt

Bladet Forskning har mange ulike målgrupper innen ulike fagfelt. Det første spørsmålet i undersøkelsen gjaldt nettopp hvilket fagfelt respondentene jobber innenfor.

6 av 10 spurte jobber innen forskning (44%) eller forskningsadministrasjon (16%). I diagrammet nedenfor ser vi fordelingen på de ulike kategoriene i prosent.

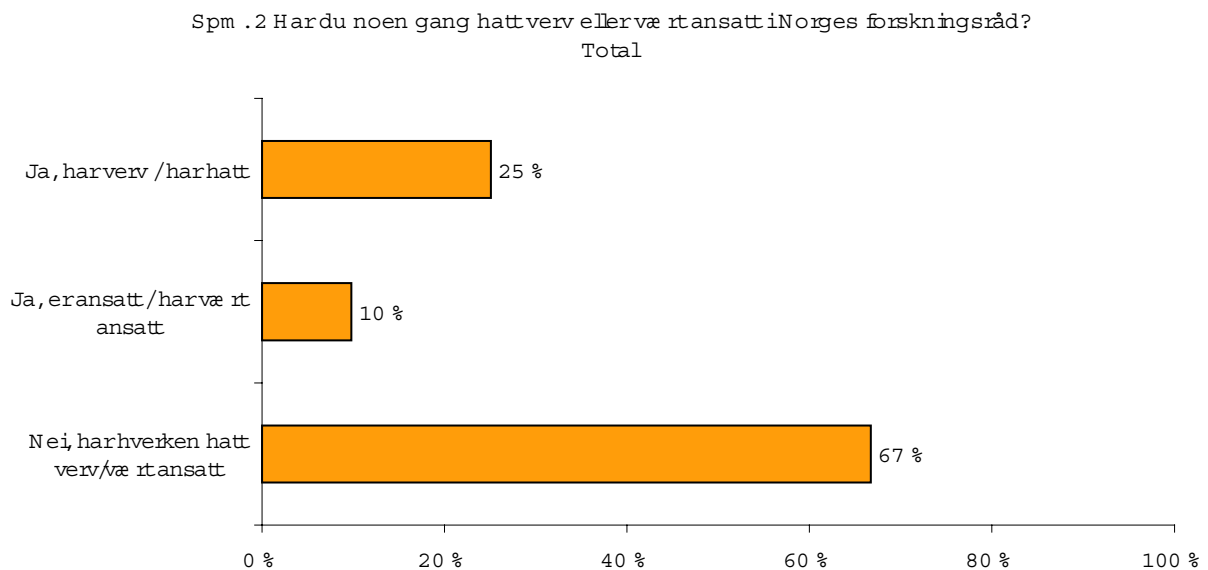
Fra 1997 til 2002 er det en klar nedgang (fra 42% til 22%) i andel spurte innen forskning ved universitet og høgskole, mens vi har en økning i andelen som jobber med forskning ved frittstående institutt (fra 11% til 16%) og i næringslivet (fra 8% til 14%). Vi ser ingen grunn til at endringene *ikke* kan være reelle mht kategoriene forskning ved frittstående institutt og næringsliv fordi Norges forskningsråd de senere årene har lagt større vekt også på kontakten med det private næringsliv. Når det gjelder nedgangen i frekvensen av spurte som jobber med forskning ved universitet og høgskole i 2002 er denne størst blant de som mottar bladet uten navn. Dette gir grunn til å anta at ulik verveinstruks og håndtering av utvalget forklarer noe av nedgangen. For øvrig samsvarer utvalgsfordelingen i 2002 med 1997.

Ser vi på nedbrytningene for målgruppene i tabellverket bakerst, er det signifikant flere i utvalget som jobber innenfor forskning ved universitet og høgskoler blant de som mottar Forskning personlig, og tilsvarende færre blant de med institusjonsadresse. Det er også klart flere som jobber innen forskningsadministrasjon i næringsliv, offentlig forvaltning og kategorien Annet blant de som mottar bladet uten navn via arbeidsplassen, og da på samme måte færre blant de som mottar bladet personlig.

Spørsmål 2 – Har hatt verv eller vært ansatt i Norges forskningsråd

Ut fra et ønske om å kunne si noe om respondentenes tilknytning til Norges forskningsråd har vi spurt om man har /har hatt verv eller er /har vært ansatt i Forskningsrådet.

1/4 av de spurte svarer at de har / har hatt verv og 1 av 10 at de er / har vært ansatt. 2/3 har hverken / har hatt verv eller vært ansatt.

Vi har ikke tidligere data vi kan sammenligne disse resultatene med.

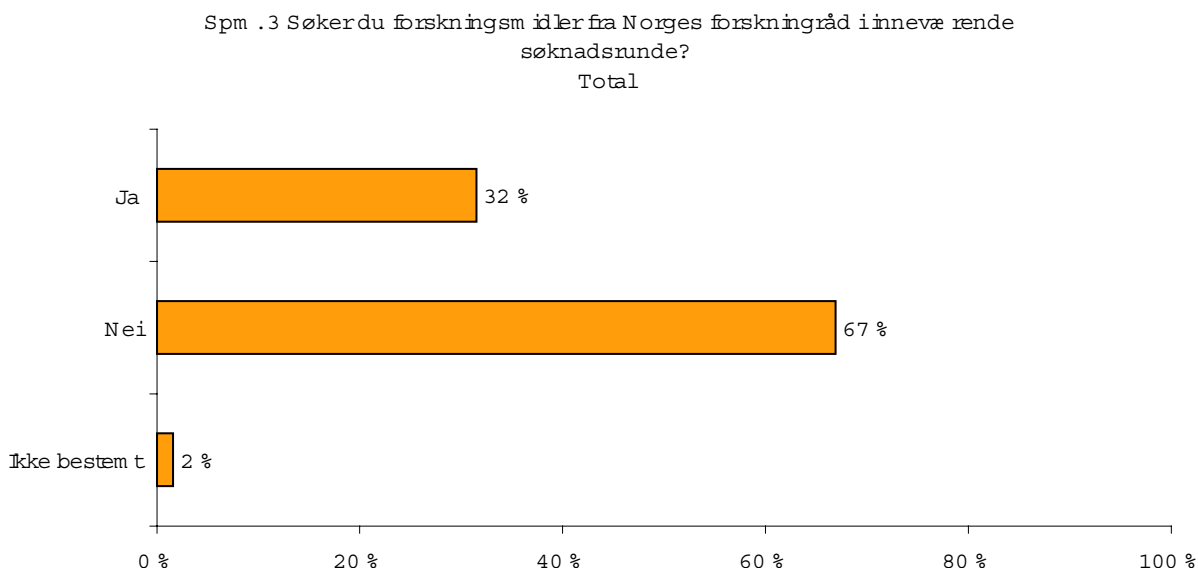
Det er klart flere av de spurte som har / har hatt verv eller er / har vært ansatt blant de som mottar bladet personlig, enn blant institusjonsadressene. Og tilsvarende flere som ikke har hatt verv / vært ansatt blant de som mottar bladet uten navn via arbeidsplassen. Dette bekrefter at det er flere som har hyppig kontakt eller som har hatt en tilknytning til Norges forskningsråd blant de som mottar bladet personlig.

Det er også relativt flere som har hatt verv blant dem som jobber innenfor forskning ved universitet og høyskoler, og færre i offentlig forvaltning og næringsliv enn for alle spurte samlet.

Spørsmål 3 – Søker forskningsmidler

Også spørsmål 3 hvor vi spør om respondentene har søkt forskningsmidler i inneværende søknadsperiode, er ment å kartlegge de spurtes relasjon til Norges forskningsråd.

I grafen nedenfor ser vi at i underkant av 1/3 av utvalget svarer at de søker forskningsmidler fra Norges forskningsråd inneværende år. 2/3 søker ikke, mens 2% ikke har bestemt seg.

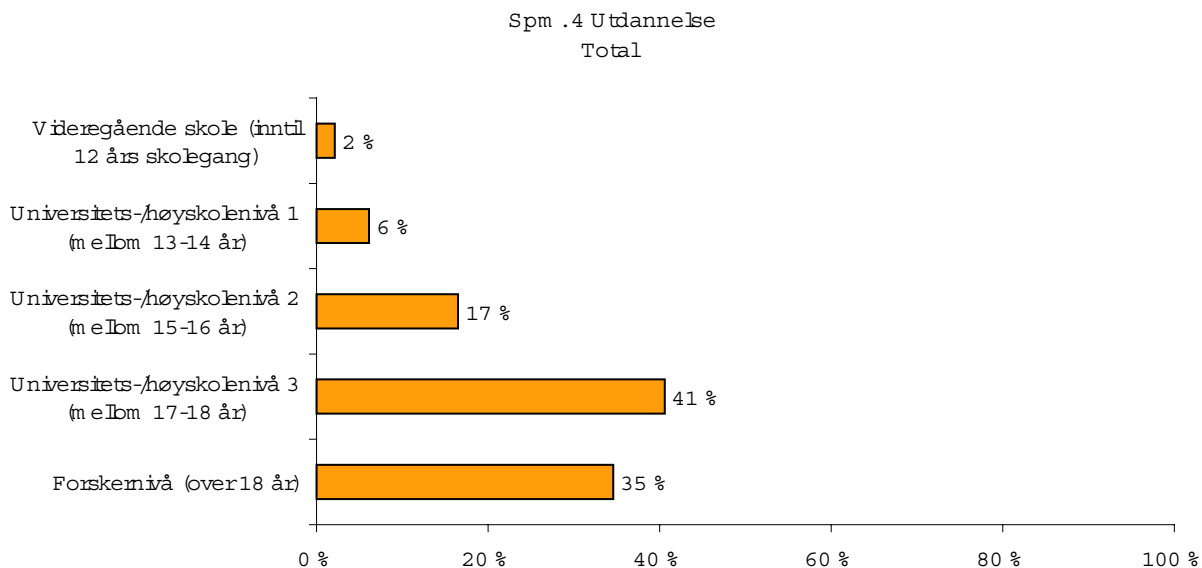

Heller ikke her har vi tilgang til data fra tidligere år å sammenligne med.

Ser vi på undergruppene i tabellverket er det som forventet klart flere som søker midler fra Norges forskningsrådet blant de som mottar bladet personlig. Vi vil anta at de som har et aktivt forhold opplever det som opportunt å motta bladet personlig. Det er også signifikant flere som søker forskningsmidler blant dem som jobber innenfor forskning ved universitet / høyskoler og frittstående institutt, blant de som har / har hatt verv, blant de som har utdanning på forskernivå, blant de som er mellom 40-49 år og blant menn, og færre blant personer i offentlig forvaltning, næringsliv og politikk/presse, blant de som har lavere utdanning enn forskernivå, blant de som er under 40 år og blant kvinner. Vi ser også signifikant flere som ikke søker midler blant institusjonsadressene.

Spørsmål 4 – Utdannelse

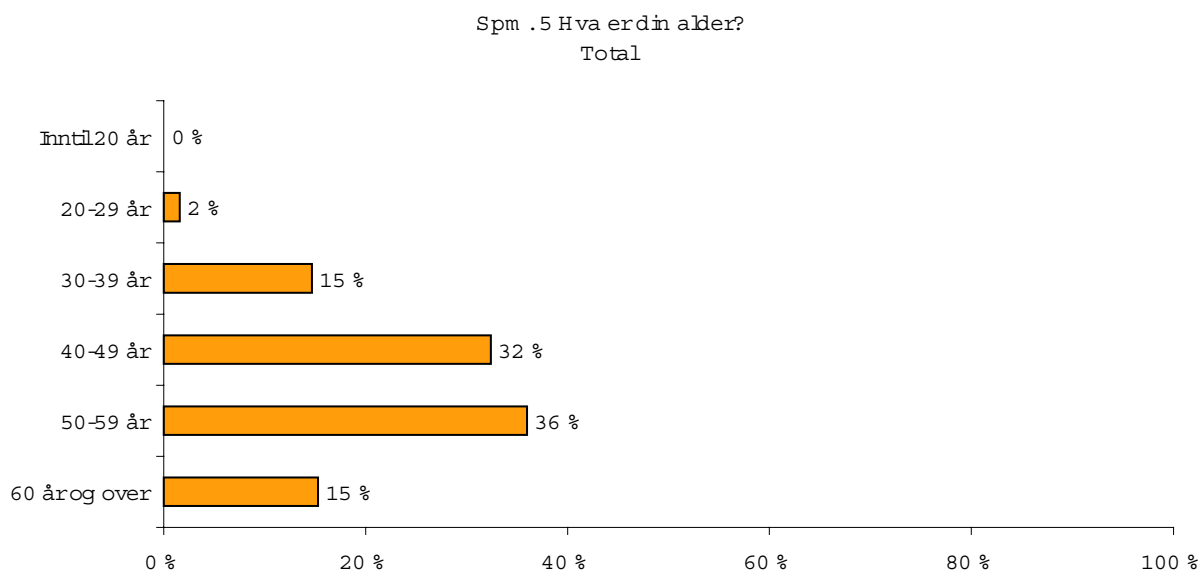
Langt de fleste (76%) blant de spurte har enten utdanning på universitets-/høyskolenivå 3 (dvs inntil 17-18 år) eller på forskernivå (over 18 år). ¼ av utvalget har inntil 16 års utdanning.

Det er flere med utdanning på forskernivå blant de som mottar nyhetsbladet personlig, mens det er flere med utdanning på lavere nivå (inntil nivå 2) blant de som mottar Forskning via institusjon. Videre ser vi at det er flere med utdanning på forskernivå blant de som jobber innen forskning, blant de som har / har hatt verv, blant de som søker forskningsmidler og blant menn, mens det ikke uventet er flere med utdanning på lavere nivå blant de som arbeider i offentlig forvaltning /næringsliv/politikk/presse, blant de som hverken har verv eller har vært ansatt, blant de som ikke søker midler og blant de under 40 år.

Spørsmål 5 – Alder

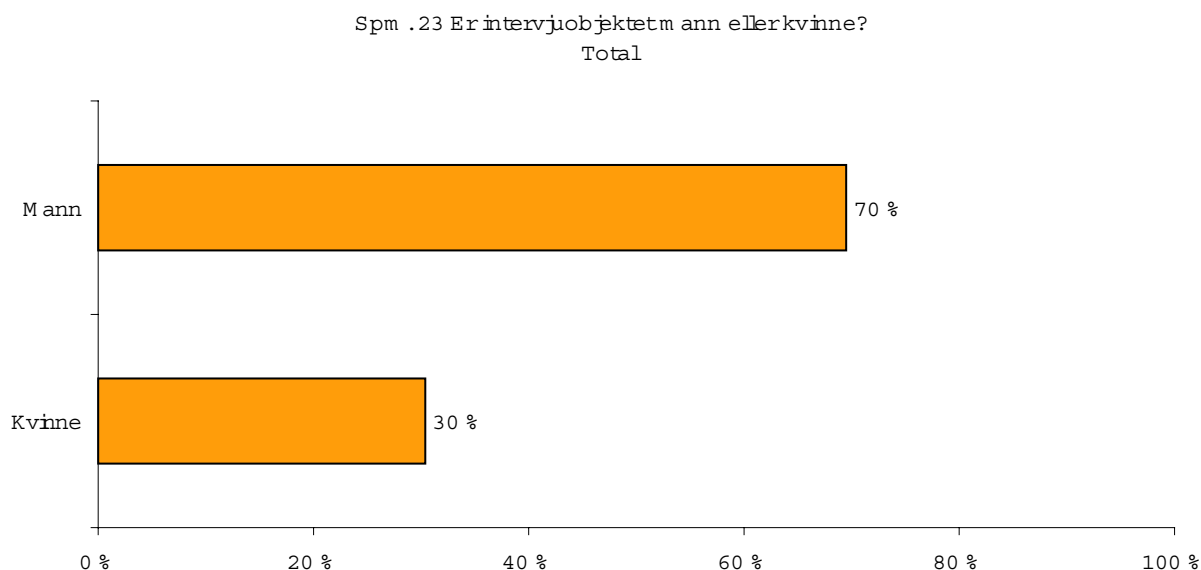
I grafen nedenfor ser vi at over halvparten (51%) av de spurte er over 50 år, 32% er mellom 40-49 år, og 17% er under 39 år.

I tabellverket vedlagt ser vi at det er klart flere som er over 50 år blant de som mottar Forskning personlig, blant de som jobber med forskning ved universitet og høyskoler og forskningsadministrasjon i næringslivet og blant de som har hatt verv i Norges forskningsråd.

Spørsmål 23 – Kjønn

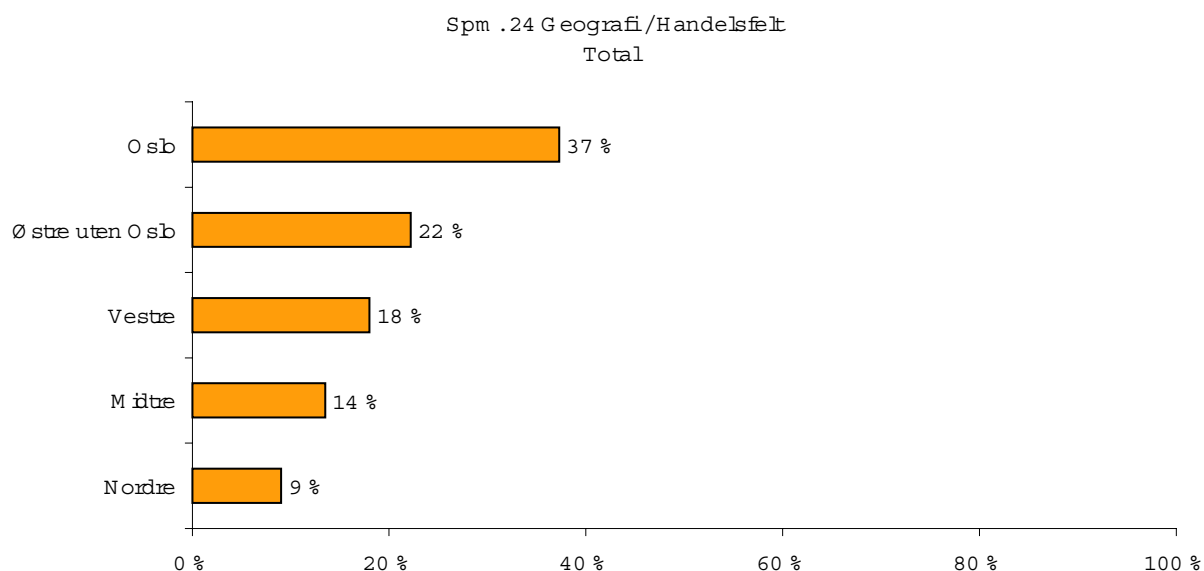
Det er mer enn dobbelt så mange menn (70%) som kvinner (30%) som mottar bladet Forskning.

I tabellene bakerst ser vi at det er flere menn blant de som jobber med forskning i næringslivet, blant de som arbeider i næringslivet generelt, blant de som søker midler, blant de som har forskerutdanning, blant de over 60 år og blant de som er bosatt i vestre region i Norge. Og det er flere kvinner blant de som jobber med forskningsadministrasjon i universitet-/høyskole og i offentlig forvaltning, blant de som ikke søker midler, blant de som er under 40 år og blant de som bor i Oslo.

Spørsmål 24 – Geografi

Nærmere 60% av de spurte er bosatt i østre del av landet, hvorav hele 37% i Oslo. På et langt lavere nivå følger Vestre, Midtre og Nordre handelsfelt.

Ser vi på nedbrytningene i tabellverket finner vi signifikant flere i Oslo blant de som jobber innen politikk/presse, blant de som har hatt verv i Norges forskningsråd og blant kvinner.

STOFFINTERESSE OG VALG AV INFORMASJONSKILDE

I denne delen skal vi se nærmere på hvilke stoffinteresser og hvilke informasjonskilder de spurte foretrekker.

Spørsmål 6 – Stoffinteresse

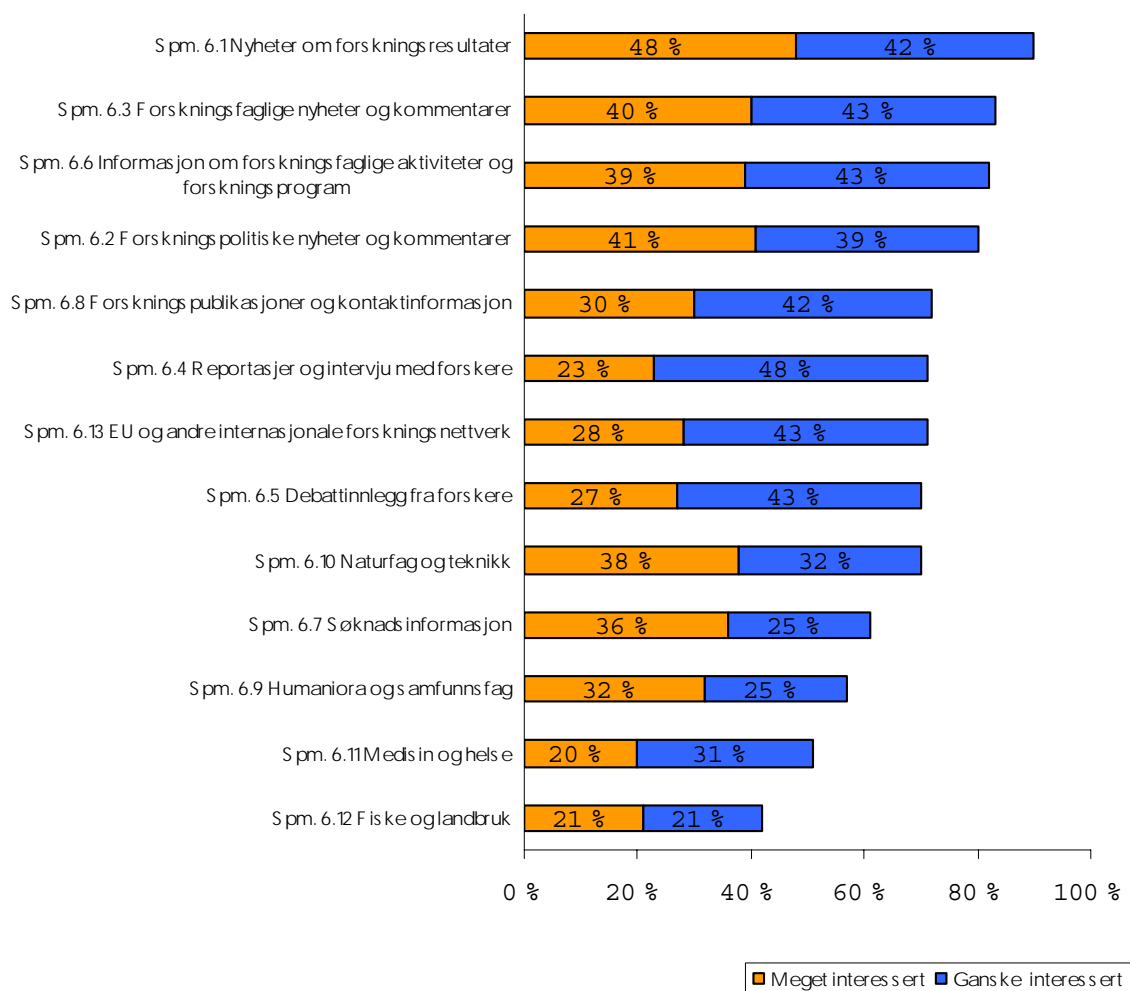
I det redaksjonelle arbeidet med stoffprioriteringer er det selvsagt viktig å vite hvilke stoffområder leserne/mottakerne er interessert i.

I spørsmål 6 ble ulike stofftyper innen forskningsnyheter og forskningspolitikk vurdert ut i fra en 4-skala med følgende svaralternativ:

- 1 = Meget interessert
- 2 = Ganske interessert
- 3 = Litt interessert
- 4 = Ikke interessert

Godt over 2/3 av de spurte svarer at de er *meget / ganske interessert* i alle stofftyper vi har spurt om bortsett fra søknadsinformasjon og emneområder innen de ulike fagfeltene, som vanskelig kan oppnå slike resultat. Respondentene er først og fremst interessert i *nyheter om forskningsresultater, forskningsfaglige nyheter og kommentarer, forskningsfaglige aktiviteter og forskningsprogram, mens reportasjer med forskere, søknadsinformasjon og stoff fra de ulike fagområdene* oppnår mindre interesse.

Spm .6 Hvor interessert er du i stoff/informasjon om følgende tema? Er du meget interessert, ganske interessert, litt interessert eller ikke interessert i stoff/informasjon om ...

I tabellverket vedlagt finner vi grovt sett det samme svarmønsteret i alle undergrupper mht stoffinteresse som for totalen. Vi nevner for øvrig at vi ser noen flere svarer at de er interessert i sentrale stoffområder som *nyheter om forskningsresultat, forskningssaglige nyheter, forskningssaglige aktiviteter, forskningsprogram, og reportasjer og intervju med forskere* blant forskere og personer innen forskningssadministrasjon og blant de som mottar bladet personlig. Det er færre blant de som jobber inn felt som er mer perifere ift forskning. Når det gjelder *forskningsspolitiske nyheter og kommentarer* registrerer vi ikke overraskende at interessen er noe høyere hos de som har / har hatt verv, blant de som er / har vært ansatt i Norges forskningsråd og blant de som arbeider innen forskningssadministrasjon ved universitet og høgskoler og blant de som får Forskning direkte. På samme måte ser vi også at interessen for søknadsinformasjon er høyere blant de som gruppene som søker, eller er aktuelle som søkere av forskningsmidler.

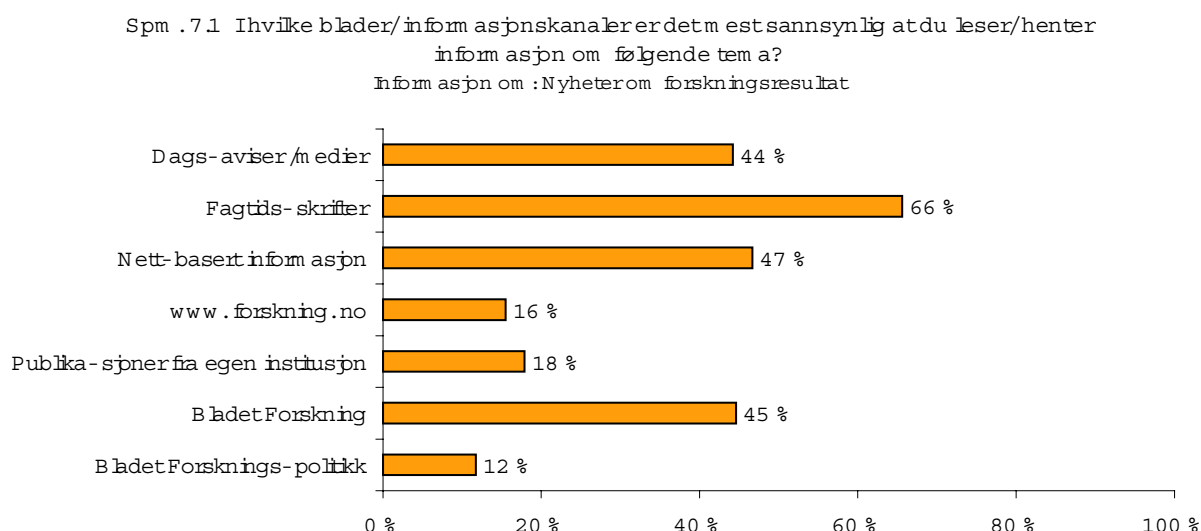
Det er mindre interesse for sentrale stoffområder blant de som ikke leser bladet, de som sjeldent bruker hjemmesiden, www.forskningsradet.no, og de med lavest utdanning. Vi trekker også frem at debattinnlegg synes sjeldnere å være interessant blant de som jobber i det private næringsliv og innen politikk/presse.

Spørsmål 7 – Foretrukket informasjonskilde

Hensikten med spørsmål 7 er å avdekke hvilke informasjonskilder de spurte opplever som viktige når de skal orientere seg om ulike tema innenfor forskningsfaglige og forskningspolitiske tema. I presentasjonen nedenfor har vi samlet flere stofftyper i samme avsnitt der hvor det er naturlig å sammenligne resultatene.

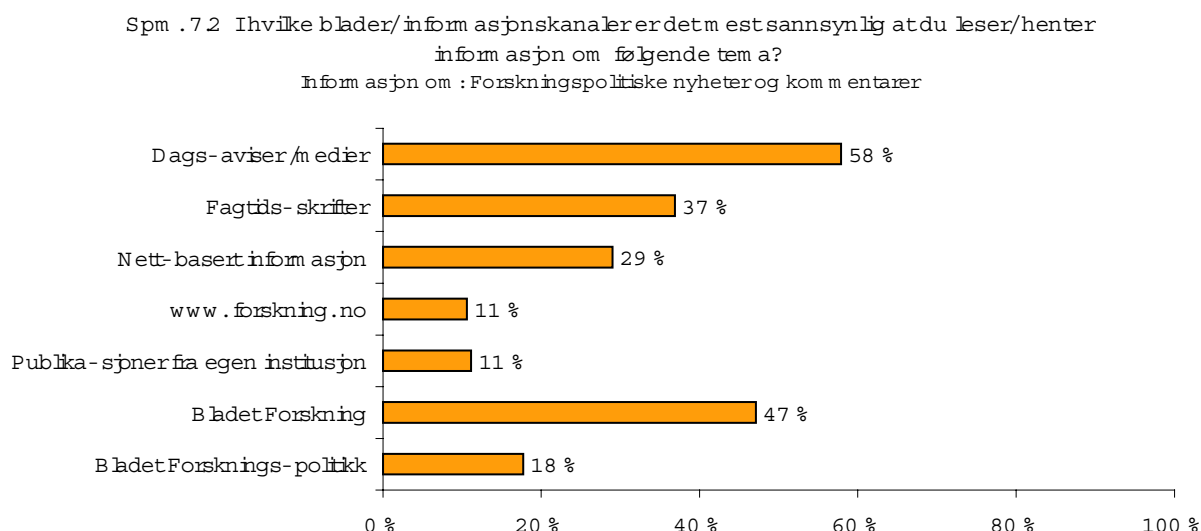
Forskningsresultat, Forskningspolitikk og Forskningsfaglige nyheter

Når det gjelder *nyheter om forskningsresultat*, som flest er interessert i, ser vi i grafen under at de spurte mest sannsynlig vil orientere seg om denne typen stoff via fagtidsskrifter (66%), så nettbasert informasjon (47%), bladet *Forskning* (45%) og dagsaviser/media (44%).

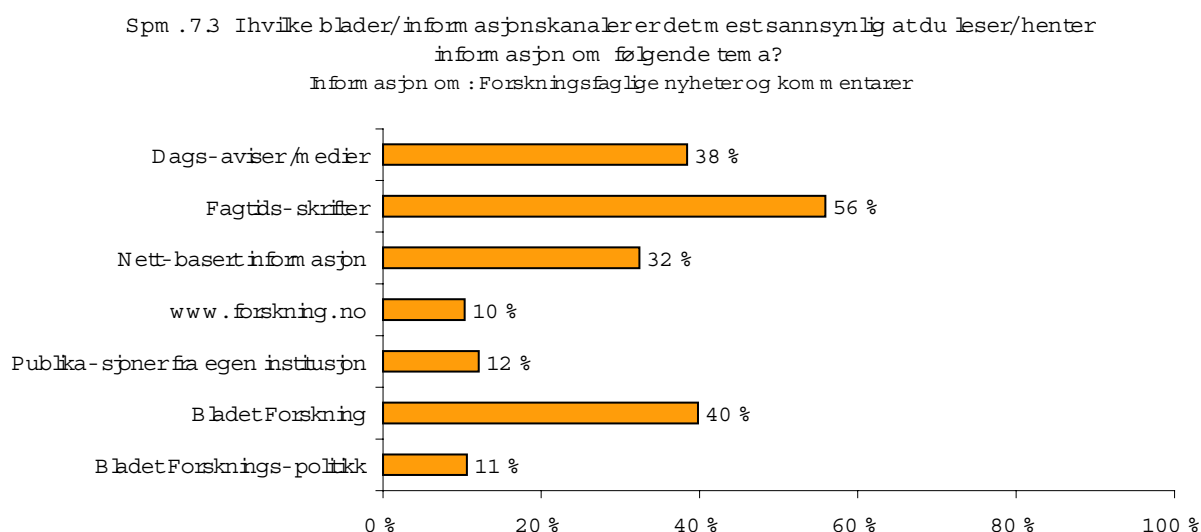
Når vi ser på nedbrytningene for målgruppene i tabellverket vil vi trekke frem at for å orientere seg om denne stofftypen velger flere *dagsaviser/medier* blant de som jobber i offentlig sektor og innen politikk og presse enn for totalen, mens det er færre blant de innen forskning ved universitet og høyskoler som gjør det. Klart flere foretrekker *fagtidsskrift* blant forskere ved universitet og høyskoler, blant de som søker forskningsmidler og blant de som har/har hatt verv, mens det er signifikant færre innen politikk / presse enn for totalen. Og sannsynligheten for å velge *Forskning* er høyere blant de som arbeider med forskning innenfor universitet og høyskoler og blant de som mottar bladet personlig, og tilsvarende færre blant institusjonsadressene.

Når det gjelder *forskningspolitiske nyheter og kommentarer* ser vi nedenfor at dagsaviser/medier rangerer øverst (58%), så *Forskning* (47%) og fagtidsskrifter (37%).

Sannsynligheten for å benytte *Forskning* som informasjonskilde for denne stofftypen er høyere blant de som har / har hatt verv, blant de som mottar nyhetsbladet *Forskning* personlig og blant de som jobber innen forskning ved frittstående institutt, mens det er mindre sannsynlig enn for totalen blant personer i næringslivet og blant de som mottar bladet uten navn. Når det gjelder dagsaviser/medier og fagtidsskrift er det ingen særskilte forskjeller i svarfordelingen mellom målgruppene og totalen.

Det er mest sannsynlig at de spurte søker *informasjon om forskningsfaglige nyheter og kommentarer* i fagtidsskrift (56%), så bladet *Forskning* (40%), så dagsaviser/medier (38%) og nettbasert informasjon (32%).

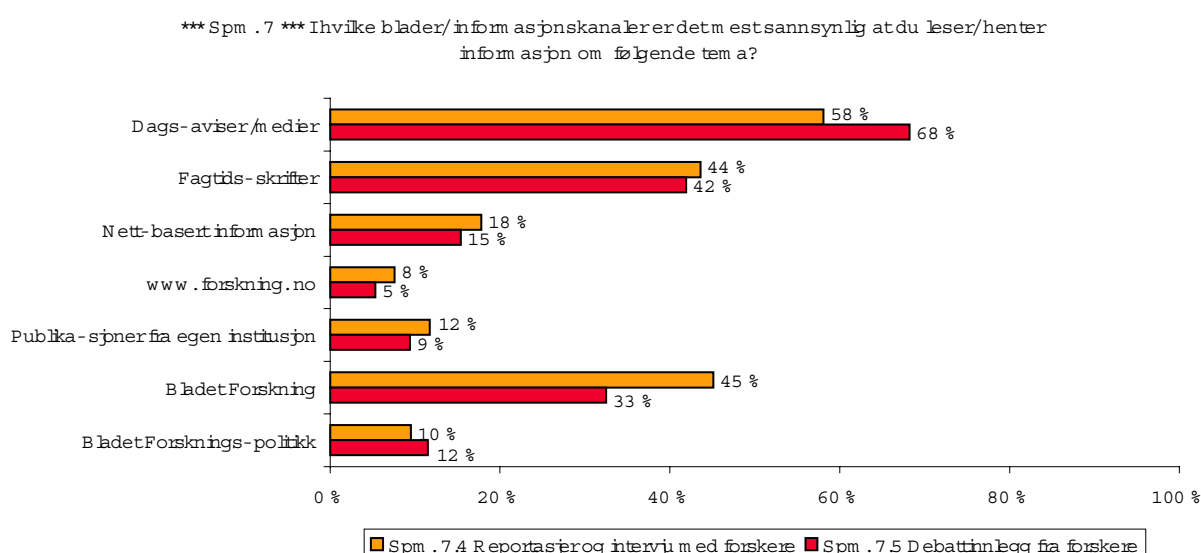
Ser vi på undergruppene i materialet finner vi at flere mest sannsynlig vil bruke *fagtidsskrift* for å orientere seg om *forskingsfaglige nyheter* blant de som er /har vært ansatt i Forskningsrådet og blant de som jobber innen forskning ved universitet og høyskoler, mens det er færre innen offentlig sektor. Når det gjelder *Forskning* er sannsynligheten høyere blant de som har / har hatt verv, blant de som er / har vært ansatt, blant de som søker midler og blant de som mottar bladet personlig. Vi nevner at *dagsaviser/medier* sjeldnere blir benyttet av de som søker forskningsmidler enn totalen.

Bladet *Forskning* synes å være det organet som dekker disse tre stoffområdene innen forskning best *samlet sett*, mens dagsaviser/medier har den høyeste frekvensen for *forskningspolitiske nyheter* og fagtidsskrift den høyeste for *forskningsresultat*. Nettbasert informasjon kommer ikke overraskende godt opp mht *nyheter om forskningsresultat*.

Reportasjer og intervju med forskere, Debattinnlegg fra forskere

I diagrammet nedenfor finner vi at de spurte sier at de foretrekker å bruke dagsaviser/medier (58%), bladet *Forskning* (45%) og fagtidsskrift (44%) for å lese *reportasjer og intervju med forskere*. Når det gjelder *debattinnlegg fra forskere* er også dagsaviser/medier (68%) den mest sannsynlige kilden som benyttes, fulgt av fagtidsskrift (42%) og *Forskning* (33%) som her har falt ned på 3. plass.

Igjen er det dagsaviser/medier, fagtidsskrift og *Forskning* som oftest velges. Spesielt mht reportasjer og intervju hevder *Forskning* seg sterkt.

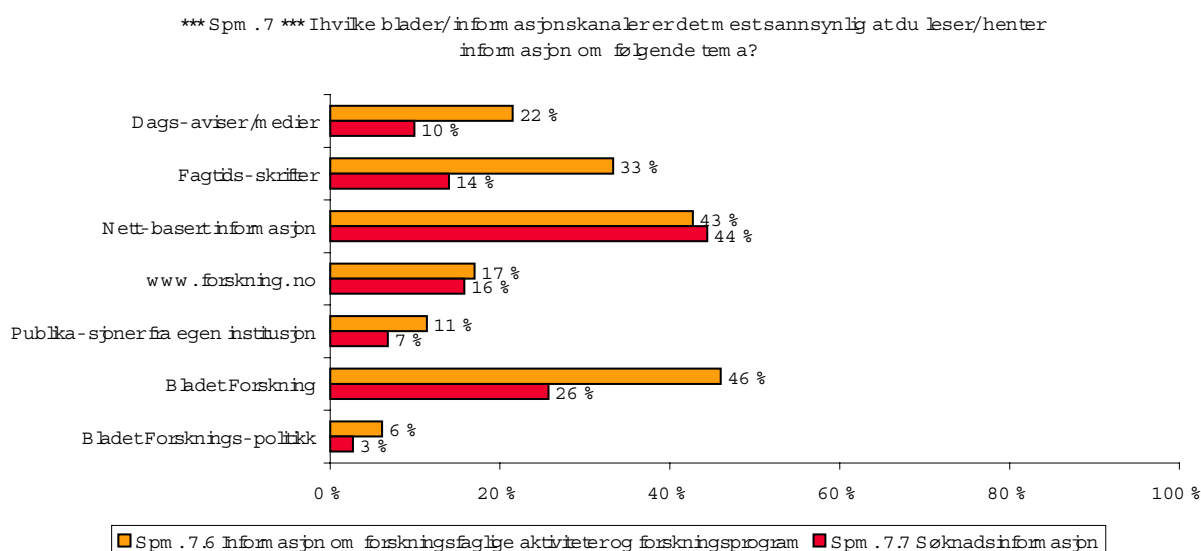

Når det gjelder undergruppene er det flere som svarer at det er sannsynlig at de vil bruke dagsaviser/medier for å lese reportasjer og intervju med forskere blant de som jobber med forskningsadministrasjon innen frittstående institutt. Debattinnlegg fra

forskere i dagsaviser/medier velges noe sjeldnere av de i næringslivet. For øvrig ser vi at *fagtidsskrifter* oftere velges blant de som jobber i næringslivet når de skal lese reportasjer og intervju med forskere, mens fagtidsskrift benyttes sjeldnere i offentlig sektor for å lese debattinnlegg med forskere. *Forskning* som informasjonskilde for både reportasjer og debatt med/av forskere foretrekkes oftere blant de som jobber innen forskning og blant de som mottar bladet personlig enn i totalen, og noe sjeldnere blant de som arbeider i næringslivet og blant de som mottar bladet uten navn via arbeidsplassen.

Forskningsfaglige aktiviteter og forskningsprogram, Søknadsinformasjon

Når det gjelder informasjon om forskningsfaglige aktiviteter og program er det mest sannsynlig at de spurte søker informasjon i bladet *Forskning* (46%), nettbasert informasjon (43%) og fagtidsskrift (33%). Når det gjelder søknadsinformasjon er dette arenaen for nettbasert informasjon (44%). *Forskning* (26%) kommer langt etter.

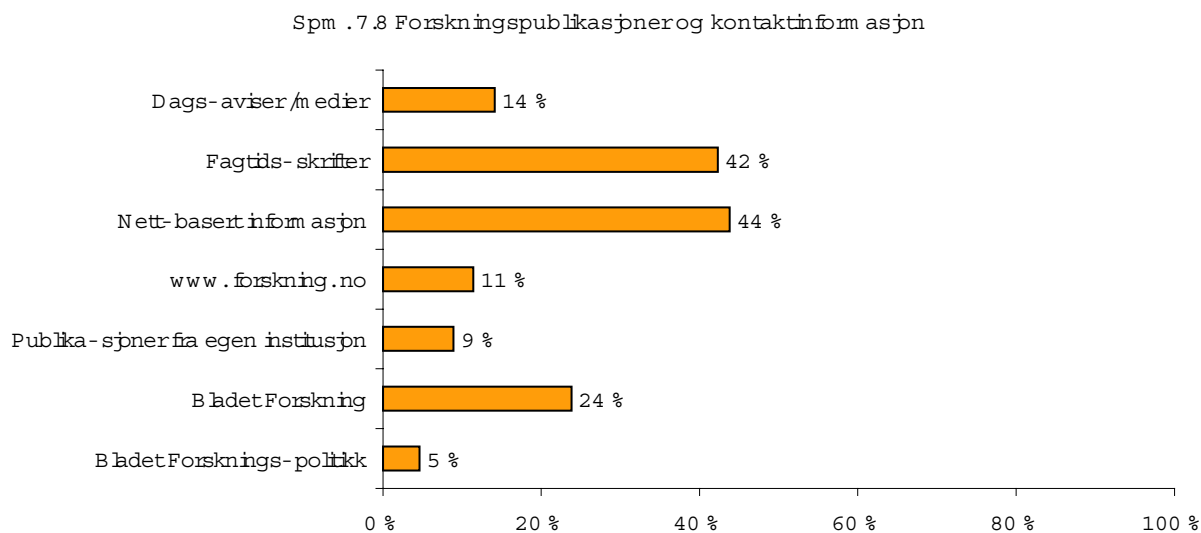
Det er forskjeller mellom undergruppene i tabellverket når det gjelder å innhente opplysninger om *forskningsfaglige aktiviteter/-program*. Det er større sannsynlighet for at *nettbasert informasjon* blir brukt blant de som arbeider innen forskning / forskningsadministrasjon ved frittstående institutt, blant de som søker midler og blant de som mottar *Forskning* personlig, og mindre sannsynlig i offentlig sektor og næringslivet enn totalen. Bladet *Forskning* vil benyttes oftere blant de som mottar bladet personlig, og mindre blant de som jobber innen offentlig sektor. Når det gjelder fagtidsskrift er det ingen utslag for målgruppene å kommentere spesielt.

Vi ser videre at når det gjelder *søknadsinformasjon* vil flere benytte *nettbasert informasjon* blant de som jobber med forskning og forskningsadministrasjon (unntatt forskning i det private) samt blant de som mottar bladet personlig, og færre blant de i offentlig sektor, næringsliv og politikk / presse. Videre finner vi at flere vil se etter søknadsinformasjon i bladet *Forskning* blant de som søker midler, blant forskere ved universitet og høyskole og blant de som mottar *Forskning* personlig, og færre blant

dem i offentlig sektor enn i totalen. Når det gjelder fagtidsskrift skiller ikke målgruppene seg i særlig fra totalen.

Tema: Forskningspublikasjoner og kontaktinformasjon

Det er mest sannsynlig at de spurte orienterer seg om forskningspublikasjoner og kontaktinformasjon på internett (44%), fagtidsskrift (42%) og bladet *Forskning* (24%). Hjemmesiden til Forskningsrådet velges langt sjeldnere (11%).

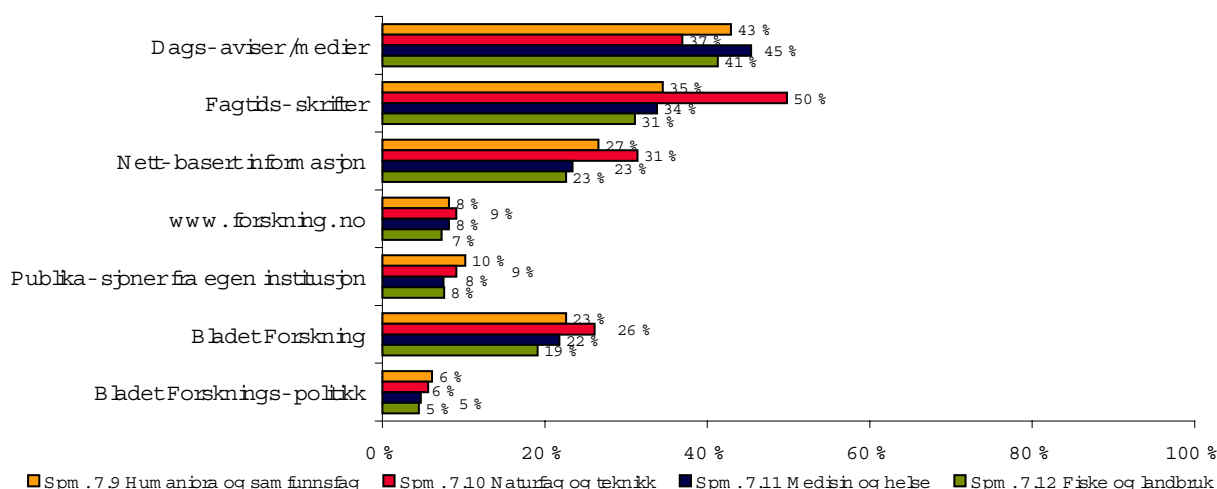

Når det gjelder undergruppene er det flere som svarer *nettbasert informasjon* blant dem som arbeider med forskning ved frittstående institutt og blant de som søker forskningsmidler, og færre i offentlig sektor og næringslivet. *Fagtidsskrift* velges oftere som informasjonskanal for denne typen stoff blant de som jobber med forskning ved universitet og høyskoler og blant de som søker midler, og sjeldnere blant de innen forskningsadministrasjon ved universitet og høyskoler. Og *Forskning* foretrekkes oftere blant de som mottar bladet personlig.

Tema: Ulike fagfelt

I grafen under finner vi at det er mest sannsynlig at de spurte søker informasjon om sine *ulike fagfelt* i dagsaviser/medier (42%), så i fagtidsskrift (38%) nettbasert informasjon (26%) og bladet *Forskning* (23%). For øvrig noterer vi at stoff innen naturfag og teknikk mest sannsynlig søkes i fagtidsskrift, og ikke i dagsaviser/medier som for de andre fagene.

*** Spm .7 *** Ihvilke blader/ inform asjonskanaler er det mest sannsynlig at du leser/ henter inform asjon om følgende tema?

Når det gjelder målgruppene her viser vi til tabellverket vedlagt.

Kort oppsummert får vi et inntrykk av at flere benytter bladet Forskning til å orientere seg om *forskningsnyheter, forskningspolitikk og forskningsfaglige aktiviteter og søknadsinformasjon* blant dem som mottar bladet i sitt eget navn og blant de som jobber innen forskning. Det kan synes som om denne gruppen har bedre kjennskap både til tjenestene fra Norges forskningsråd og konkurrerende kanaler som bladet Forskningspolitikk, og benytter flere informasjonskilder for å holde seg oppdatert.

LESING AV BLADET FORSKNING

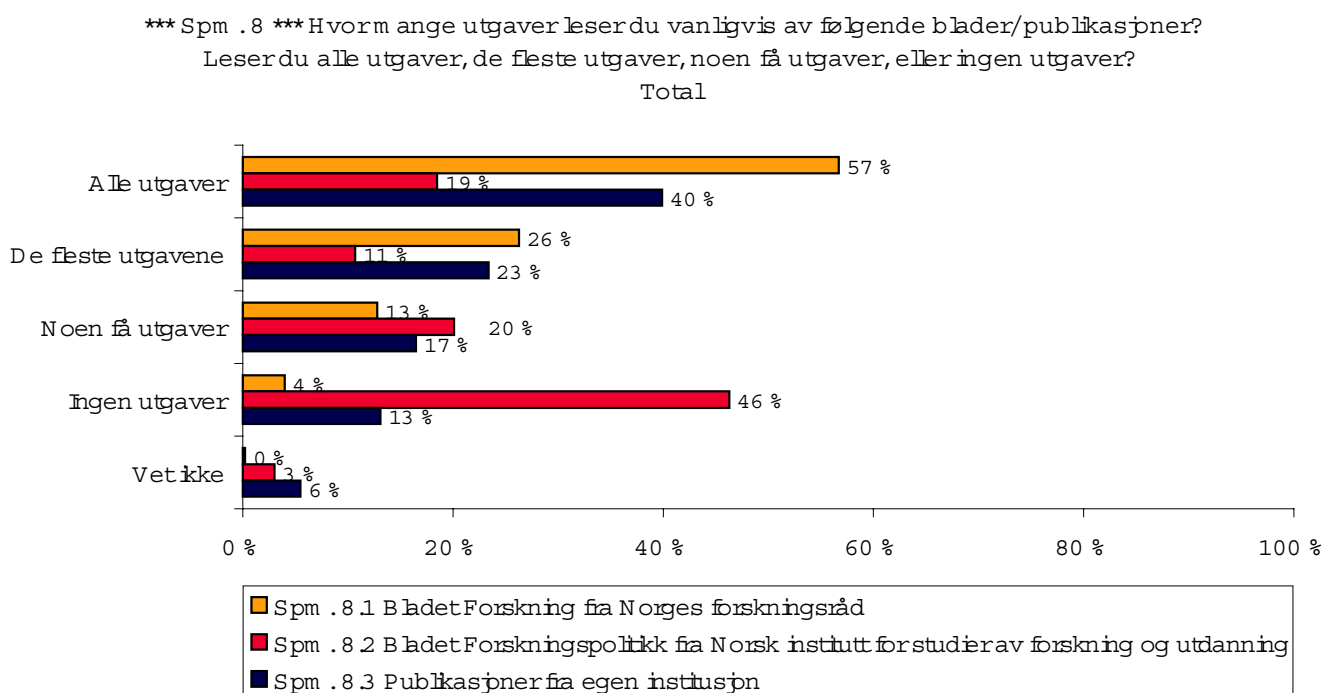
I denne delen av undersøkelser kartlegger vi lesing av bladet Forskning og andre konkurrerende informasjonskanaler.

Spørsmål 8 – Lesefrekvens av konkurrerende kanaler

Spørsmål om lesefrekvens ble stilt for bladet Forskning fra Norges forskningsråd, Bladet Forskningspolitikk fra Norsk institutt for studier av forskning og utdanning og publikasjoner fra egen institusjon. Vi understreker at tallene ikke må forveksles med lesertall. De gjelder kun for mottakere av bladet Forskning, som er spurt i denne undersøkelsen, og er kun ment å vise hvilke konkurranseforhold som gjelder innen denne målgruppen.

Mer enn 8 av 10 leser vanligvis de fleste (26%) / alle (57%) utgaver av *Forskning*, vel 6 av 10 leser de fleste (23%) / alle (40%) utgaver av *publikasjoner fra egen institusjon* og ca 1/3 leser de fleste (11%) / alle (19%) utgaver av *Forskningspolitikk*. Kun 4% sier at de vanligvis ikke leser noen utgaver av *Forskning*, 13% ingen utgaver fra egen institusjon og 13% leser ingen utgaver av *Forskningspolitikk*.

Bladet *Forskning* oppnår helt klart meget sterke resultat i målgruppen for Norges forskningsråds arbeid.

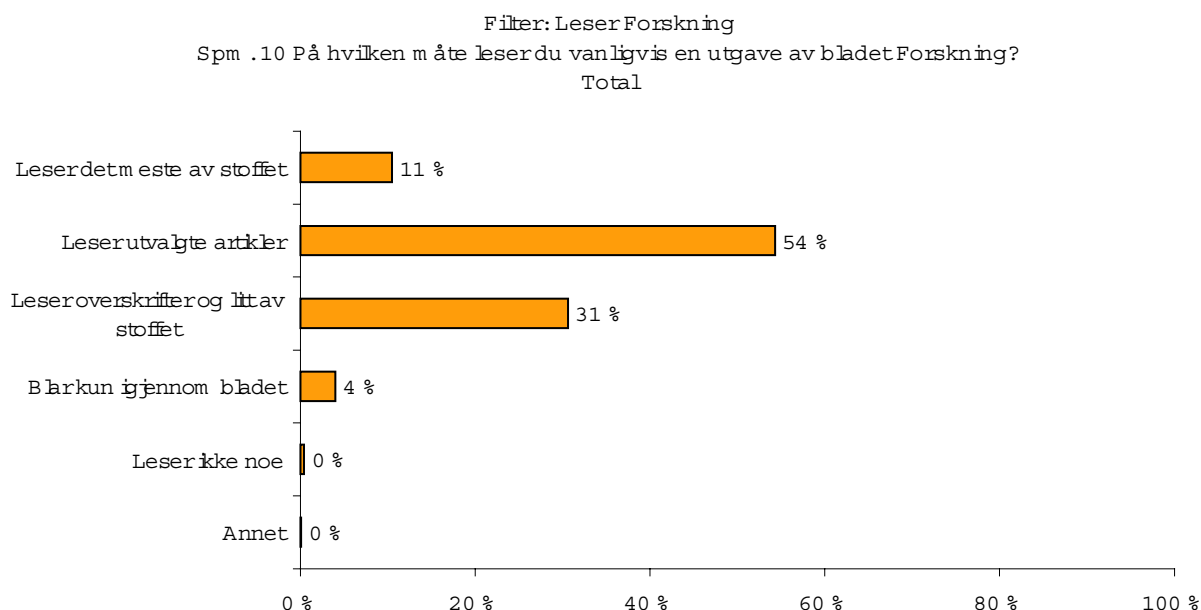
På tilsvarende spørsmål, som ble stilt i 1997, om hvor grundig man leser *Forskning* svarte 87% at jeg leser hvert nummer ganske overflatisk (41%) / det varierer hvor grundig jeg leser (38%) / jeg leser vanligvis hvert nummer ganske grundig (8%), mens 14% svarte at jeg vanligvis ikke leser *Forskning*. Vi ser her at utvalget i 2002 har registrert færre ikke lesere enn i 1997. Vi antar at dette skyldes ulike rammer for utvalgskontroll.

Ser vi nærmere på undergruppene i tabellverket, vil vi trekke frem at det er flere som leser *alle / de fleste utgavene* av *Forskning* blant dem som mottar bladet personlig, de som har / har hatt verv, de som er / har vært ansatt i Norges forskningsråd og blant de som jobber innen forskning ved universitet og høyskole. Selv om lesenivået er atskillig lavere er det nettopp blant disse, som vi betrakter som "kjernemålgruppen" for *Forskning*, at vi finner klart flere som også leser *Forskningspolitikk* enn for gjennomsnittet. Når det gjelder høy lesefrekvens mht *publikasjoner fra egen institusjon* er det flere som svarer dette blant undergruppene for forskningsadministrasjon ved frittstående institutt og politikk/presse.

Spørsmål 10 – Lesing av bladet Forskning

I spørsmål 10 ble de som leser bladet Forskning (95,8%) bedt om vurdere på hvilken måte de vanligvis leser en utgave av bladet Forskning.

I grafen nedenfor ser vi at $\frac{3}{4}$ av leserne vanligvis leser utvalgte artikler (54%) eller det meste av stoffet (11%), vel $\frac{1}{3}$ leser overskrifter (31%) eller blar igjen bladet (4%). Med andre ord leser langt de fleste Forskning forholdsvis grundig.

I forrige avsnitt så vi at det ble stilt et lignende spørsmål om hvor grundig de spurte vanligvis leser Forskning i 1997. Svaralternativene var noe annerledes den gang og ble stilt til hele utvalget, ikke bare de som vanligvis leser bladet Forskning. Det er derfor vanskelig å sammenligne resultatene, men resultatene fra 1997 indikerer lavere frekvenser for grundig lesing og høyere på mer overflatisk gjennomgang.

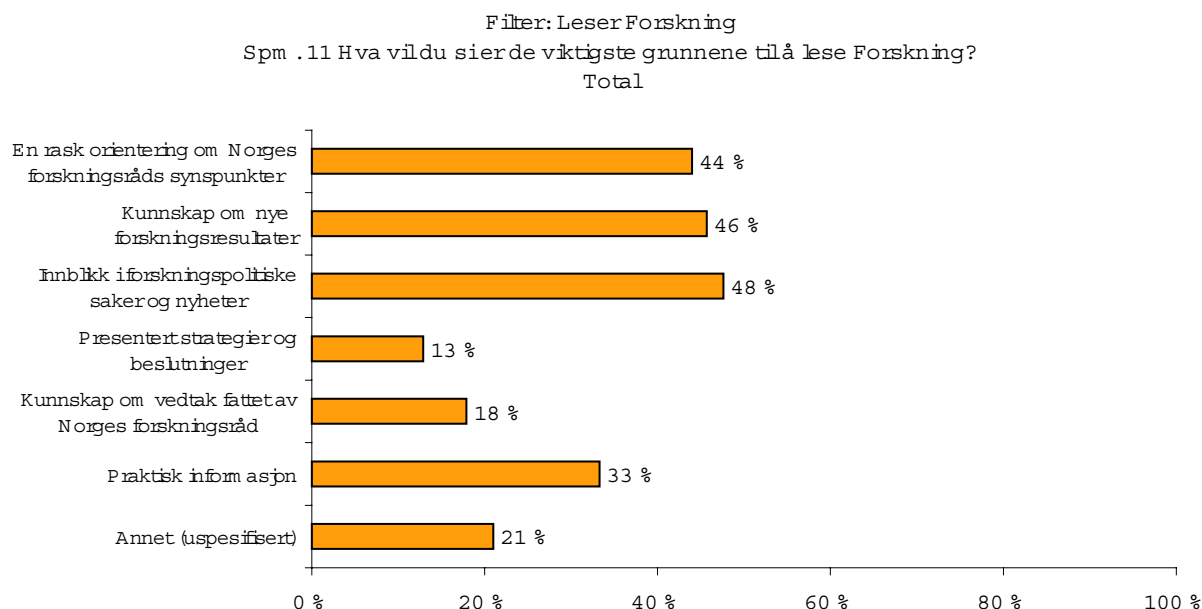
Når det gjelder resultatene for målgruppene i tabellene bakerst vil vi trekke frem at det er flere som leser det meste av stoffet blant de som mottar Forskning personlig og som søker forskningsmidler, og at det er flere som *ikke leser noe* blant dem som jobber innen forskningsadministrasjon i næringslivet, og færre blant som får Forskning personlig enn for totalen.

Spørsmål 11 – De viktigste grunnene til å lese bladet Forskning

De som leser Forskning (95,8%) ble spurt i spørsmål 11 hva de synes er de viktigste grunnene til å lese bladet. Flere svaralternativer var mulig.

Den viktigste grunnen til å lese Forskning er: 1. Innblikk i forskningspolitiske saker og nyheter (48%), 2. kunnskap om forskningsresultat (46%) og 3. en rask orientering

om Norges forskningsråd synspunkter (44%). På et lavere nivå følger så praktisk informasjon, kunnskap om vedtak fattet av Norges forskningsråd og presentert strategier og beslutninger.

I 1997 ble et tilsvarende spørsmål stilt med mulighet til kun å avgi ett svar, i motsetning til i 2002 hvor vi tillot multisvar. Vi ser den samme rekkefølgen i 2002 og 1997 når vi rangerer resultatene: Det er først og fremst orientering om forskningspolitikk, forskningsresultat og Norges forskningsråds synspunkter som oppgis som de viktigste grunnene.

Når det gjelder undergruppene i tabellverket vil vi trekke frem at *innblikk i forskningspolitikk, presentert strategier og beslutninger, samt kunnskap om vedtak fattet av Norges forskningsråd* blir oftere nevnt som grunner til å lese Forskning blant de som mottar bladet personlig og de som søker forskningsmidler.

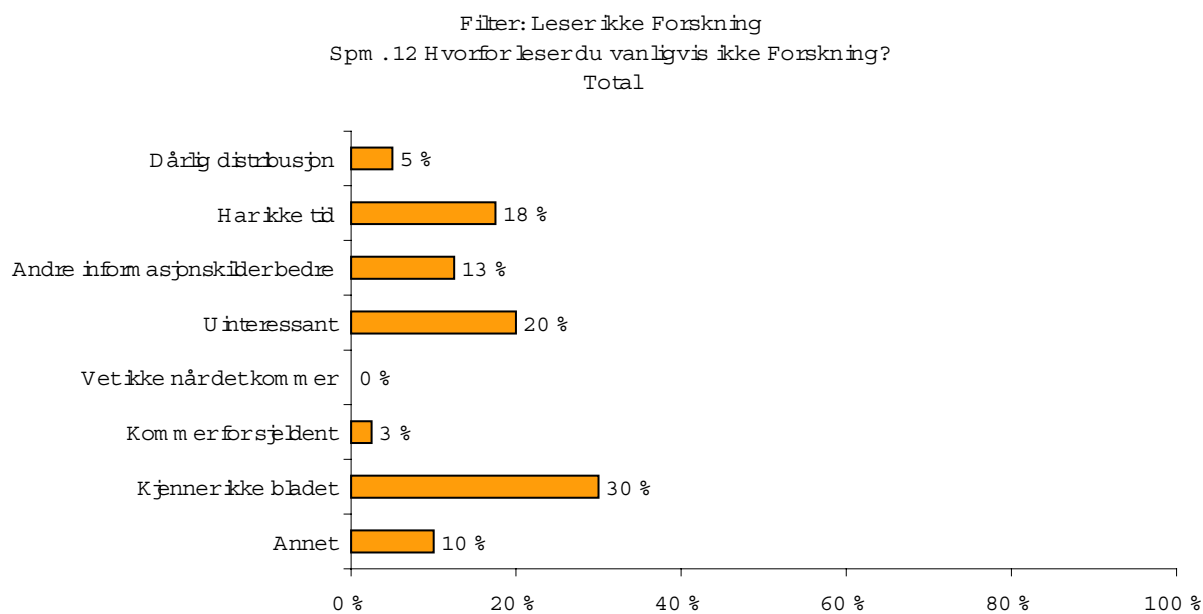
Spørsmål 12 – Hvorfor bladet Forskning ikke leses

I spørsmål 12 ble de som *ikke leser* bladet Forskning (4%) spurt hvorfor de vanligvis ikke leser bladet Forskning.

I diagrammet under ser vi at 38% synes det er *uinteressant* (20%) eller *har ikke tid* (18%), nesten 1/3 svarer at de *ikke kjenner bladet*, og 13% mener at *andre informasjonskilder er bedre*. Kun 5% svarer *dårlig distribusjon*.

Vel 1 av 10 sier altså at *konkurrerende informasjonskilder* er grunnen til at de ikke leser Forskning. Dette oppfatter vi som et uttrykk for liten konkurranse på feltet. Flest mener at bladet er *uinteressant* eller de *har ikke tid*. Dette er et forholdsvis høyt tall vi

tror skyldes at ikke alle mottakere opplever at de er i målgruppen og har interesse for bladets tema. Vi stusser noe over at mottakere av Forskning svarer at de *ikke kjenner bladet*, men aksepterer at det er mulig blant såkalte institusjonsadresser (uten navn via arbeidsplassen), spesielt siden Forskning distribueres uten omkostninger for mottakeren. Forøvrig er det gledelig at svært få oppgir *distribusjon* som en årsak til at de ikke leser bladet.

Her har vi ikke sammenlignbare data fra tidligere undersøkelser.

Vi kommenterer heller ikke undergrupper her pga liten utvalgsstørrelse.

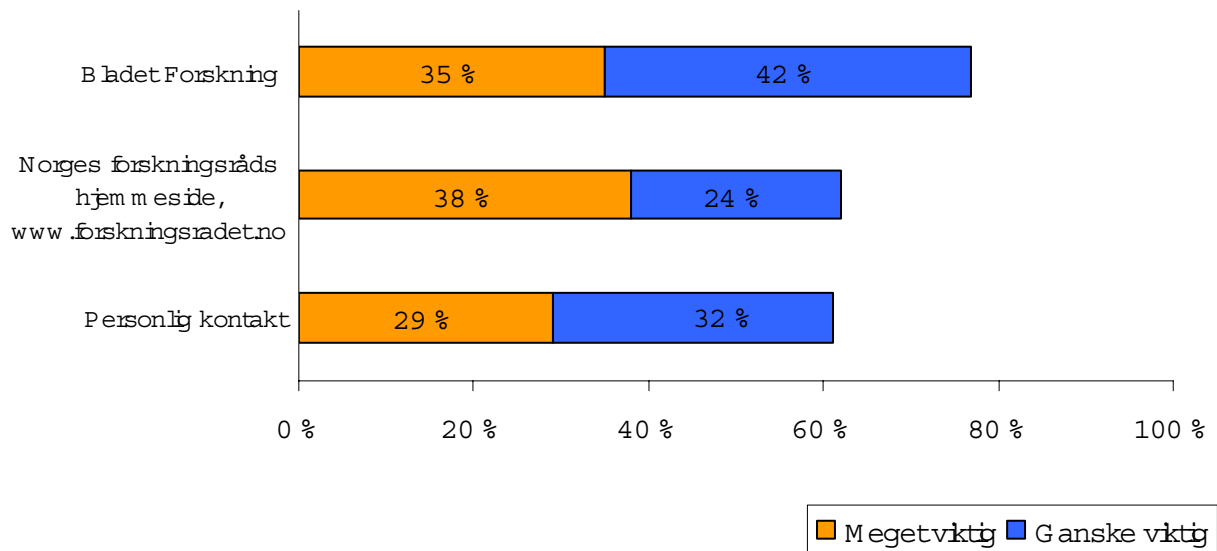
Spørsmål 13 – Informasjonskanalenes viktighet

I spørsmål 13 ble viktigheten av ulike informasjonskanaler vurdert ut i fra en 4-skala med følgende svaralternativ:

- 1 = Meget viktig
- 2 = Ganske viktig
- 3 = Litt viktig
- 4 = Ikke viktig

Bladet Forskning utmerker seg med at 3/4 mener at bladet er en *meget / ganske viktig* informasjonskanal for at man skal kunne orientere seg om Forskningsrådets virksomhet og tilbud. Hjemmesiden, www.forskningsradet.no og *personlig kontakt*, følger med respektive 62% og 61%.

Spm .13 Hvor viktig vil du si at følgende informasjonskanaler er for at du skal kunne være orientert om Norges forskningsråd sam lede virksom het og tilbud?

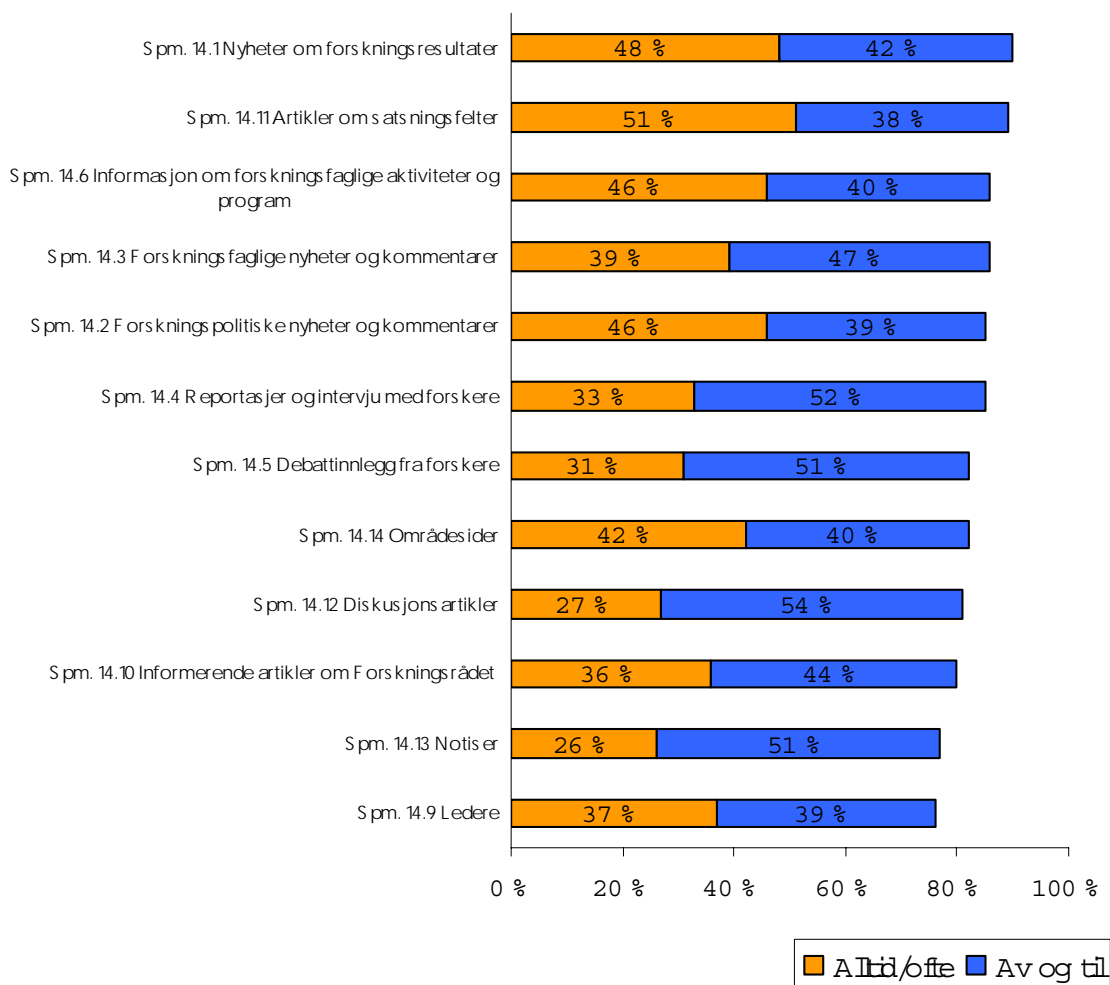
Når det gjelder målgruppene som er rapportert i tabellene bakerst finner vi ikke uventet at *bladet Forskning* og *personlig kontakt* oftere oppfattes som meget viktig av de som mottar bladet personlig. *Personlig kontakt* er også oftere viktig blant de som har / har hatt verv Forskningsrådet og de som søker forskningsmidler. Når det gjelder *hjemmesiden* er det relativt flere som mener denne er meget viktig blant de som arbeider innen forskning og forskningsadministrasjon i frittstående institutt enn i totalen

Spørsmål 14 – Lesing av ulike stofftyper i Forskning

I spørsmål 14 har vi stilt spørsmål om hvor ofte man leser diverse spalter og artikler i *Forskning*. I diagrammet under har vi rangert stoffinteresse ut i fra frekvensfordelingen som har svart leser *alltid/ofte* eller *av og til* i bladet *Forskning*.

Hver av stofftypene i *Forskning* som vi har spurt om her blir lest *av og til* eller *oftere* av minst $\frac{3}{4}$ av de spurte. Vi ser et høyt samsvar med rangeringen av stoffinteresse generelt blant de spurte. Det vil si at det stort sett er de stofftypene man har sagt at man er interessert i man også vanligvis leser i *Forskning*. Der er et tema som er spesifikt for *Forskning*, som vi noterer kommer på andre plass; *artikler om satsningsområder*, som vi antar har stor interesse for dem som skal søke forskningsmidler. Ellers ser vi at *reportasjer* og *debattinnlegg* kommer et stykke ned på listen sammen med *områdesidene*, informasjon om *Forskningsrådet* og *leder*, som kommer nederst på rangeringen.

Spm .14 Hvor ofte leser du disse spaltene og artiklene i bladet Forskning? Er det alltid/ ofte, av og til, eller sjelden/aldri at du leser...

Vi har ikke tidligere data å sammenligne med.

Igjen er der ingen store forskjeller i svarfordelingene i de ulike undergruppene ift totalen. Grovt sett er det flere som *alltid/ ofte* leser de ulike stofftypene blant de som jobber med forskning ved universitet og høyskoler og de som får Forskning tilsendt direkte til sitt navn, og færre blant de som jobber i næringslivet, det offentlige og innen politikk/presse. Spesielt ser vi at når det gjelder notiser er det flere som leser disse blant de som arbeider med forskningsadministrasjon ved universitet og høyskoler og de som jobber innen politikk/presse.

EVALUERING OG HOLDNINGER

Spørsmål 15 – Holdninger til bladet Forskning

Norges forskningsråd har i en tidligere undersøkelse formulert noen påstander om ulike redaksjonelle prinsipper som ofte forbindes med god journalistisk virksomhet. I spørsmål 15 ble leserne bedt om å uttrykke *i hvor stor grad man mener at bladet Forskning har de egenskapene som beskrives*. Påstandene ble gjentatt i denne undersøkelsen for igjen å se i hvilken grad disse holdningene er utbredt eller ikke, og sammenholde resultatene mot målingen i 1997. Svarene på påstandene ble avgitt i henhold til en 4-skala med følgende svaralternativ:

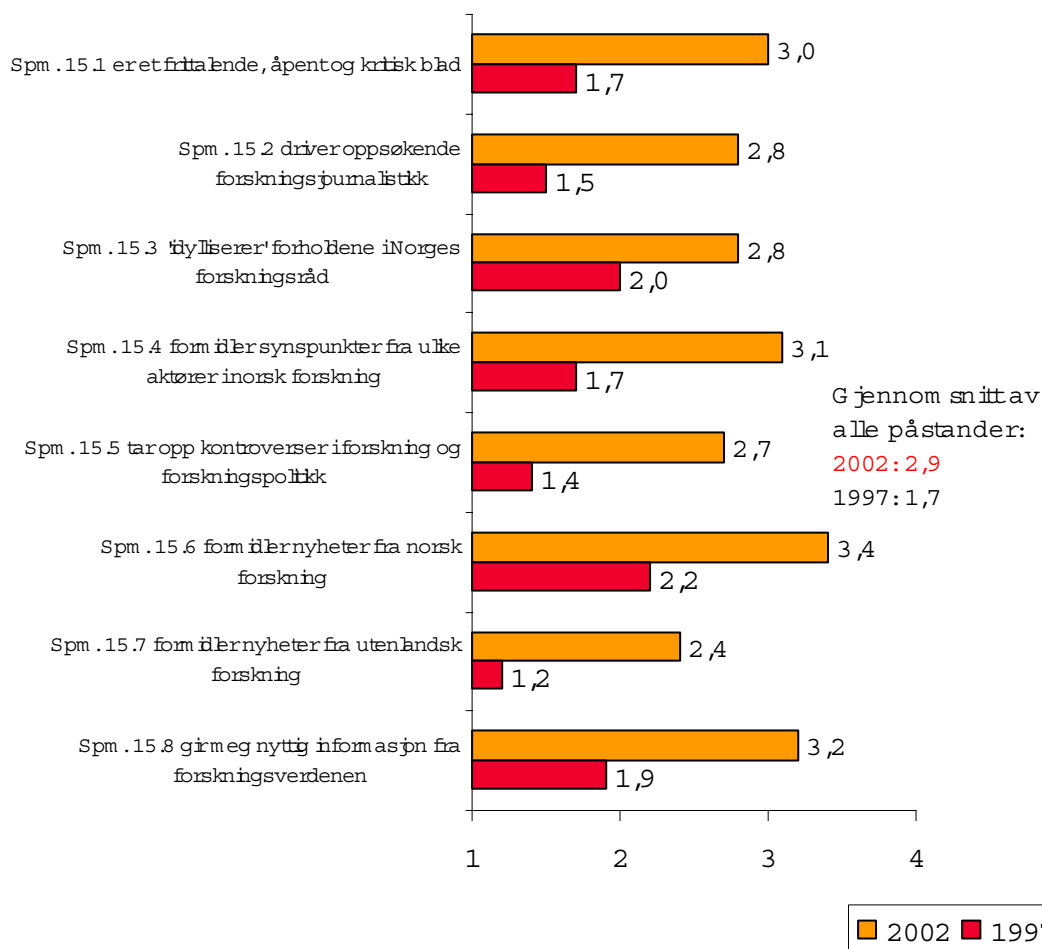
- 1 = I stor grad
- 2 = I noen grad
- 3 = I liten grad
- 4 = Ikke i det hele tatt

I tabellverket vedlagt ser vi at minst halvparten *i stor / noen grad* mener Forskning er slik påstandene sier i hvert av utsagnene bortsett fra utsagn 7, *formidler nyheter fra utenlandsk forskning*, hvor 40% svarer i stor / noen grad. Et klart mindretall, i snitt i underkant av 1/5, svarer at de *i liten grad / ikke i det hele tatt* mener utsagnene passer på Forskning. Rundt 10% *vet ikke / kan ikke svare* på hvert av utsagnene.

I grafen nedenfor vises gjennomsnittsskårer for de spurte i undersøkelsen. Resultatene er beregnet som gjennomsnittlig svar i en fordeling der det er knyttet en tallverdi til hvert av svaralternativene (se over). Vi har beregnet avstanden mellom svaralternativene som konstant. Forskjellen i grad av enighet forutsettes følgelig å være like stor mellom de som svarer *i liten grad* og *i noen grad*, som den er mellom de som svarer *i noen grad* og *i stor grad*. Graderingen innebærer videre at vi regner svaret *i stor grad* som fire ganger så høyt som svaret *ikke i det hele tatt*. Av hensyn til presentasjonen er 4-skalaen over snudd i grafen under, slik at *i stor grad* er lik 4.

Spm .15 Nå vil jeg lese opp noen påstander om bladet
Forskning og spørre deg om du mener at bladet Forskning i
storgrad, noen grad, liten grad eller ikke idet hele tatt ...?

Gjennom snitt på en 4-skala hvor 4 er i stor grad

I rangert rekkefølge ser vi at det er høyest tilslutning til at bladet Forskning *formidler nyheter fra norsk forskning* (3,4), *gir meg nyttig informasjon fra forskningsverden* (3,2), *formidler synspunkter fra ulike aktører i norsk forskning* (3,1) og er et frittalende, åpent og kritisk blad (3,0). De spurte synes sjeldnere at følgende påstander gjelder for Forskning: *tar opp kontroverser i forskning og forskningspolitikk* (2,7), *driver oppsøkende journalistikk* (2,8), *idylliserer forholdene i Norges forskningsråd* (2,8) og *formidler nyheter fra utenlandsk forskning* (2,4).

Resultatene her gir et inntrykk av at de spurte ikke uventet oppfatter Forskning som et organ for Norges forskningsråd, som har sin styrke i godt informasjonsarbeid om forskning i Norge, ulike aktører og synspunkter, men med noe mindre distanse til sitt

saksfelt. Ellers nevner vi at leserne ikke mener at nyheter fra utenlandsk forskning er dekket i tilstrekkelig grad.

Sammenlignet med resultatene fra 1997 ser vi at utsagnene jevnt over oppnår noe bedre resultater i år (2,9 mot 1,7 i 1997).

Det er flere som er skeptisk til bladets redaksjonelle uavhengighet (se utsagn om *frittalenhet*, *"idyllisering"* og *kontroverser*) blant de som arbeider innen forskning ved universitet og høyskoler, blant de som har verv og blant de som mottar Forskning personlig. Dette er alle karakteristika vi tidligere har beskrevet som kjennetegn på dem som er nærmest tilknyttet Norges forskningsråd. Det er naturlig å anta at det er flere som er opptatt av Forskningsrådets virksomhet i denne gruppen fordi det direkte angår deres arbeid. Det er sannsynlig at de har mange meninger og ikke alltid vil være enige i Forskningsrådets disposisjoner, derfor antar vi at de uttrykker noe mer reservasjon til redaksjonens evne til å ballansere ulike synspunkt, spesielt innen forskningspolitikk, enn de som har et mindre nært forhold til Norges forskningsråd.

Spørsmål 16 – Lesernes vurdering av artiklene i Forskning

Spørsmål 16 er utformet i forbindelse med tidligere undersøkelser for å avdekke hvordan respondentene vurderer ulike egenskaper ved artiklene i bladet Forskning. De som svarte ble bedt om vurdere de ulike egenskapene på en 4-skala med følgende svaralternativ:

- 1 = Svært bra
- 2 = Bra
- 3 = Dårlig
- 4 = Svært dårlig

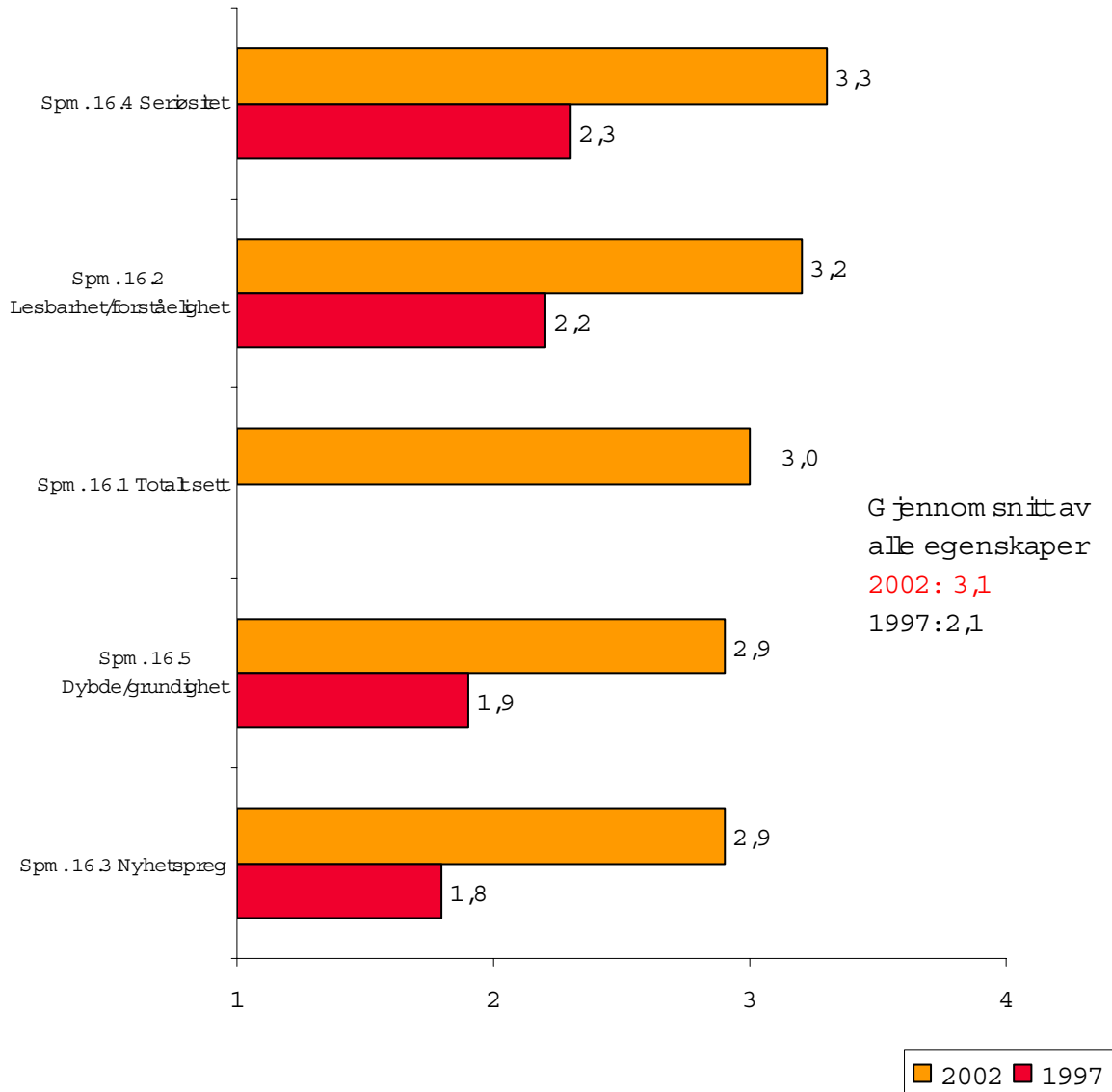
Totalinntrykket er at er at leserne i stor grad er godt fornøyd mht de redaksjonelle egenskapene ved artiklene i Forskning de er bedt om å vurdere. Nærmere 9 av 10 svarer i gjennomsnitt at bladets ulike egenskaper er *svært bra / bra*. Kun 1 av 10 vurderer egenskapene som *dårlig eller svært dårlig*.

Fremfor alt skårer bladet høyt på *lesbarhet* (96% svarer *svært bra / bra*) og *seriøsitet* (96%), mens *dybde* (79%) og *nyhetspreg* (77%) ikke ligger langt bak. Også resultatet *totalt sett* er meget bra (92%).

I den grafiske presentasjonen nedenfor ser vi at resultatene fra i år og 1997 følger samme rekkefølge, men nivået i år er mer positivt. Vi ser dermed en klar positiv utvikling mht disse egenskapene, dersom vi ser bort fra evt metodiske forholdene som måtte kunne komme inn å forklare denne endringen.

Spm .16 Synes du artiklene i bladet Forskning er svært bra, bra,
dårlig eller svært dårlig med hensyn til følgende forhold?

Svar: Gjennom snitt på en 4-skala hvor 4 svært bra

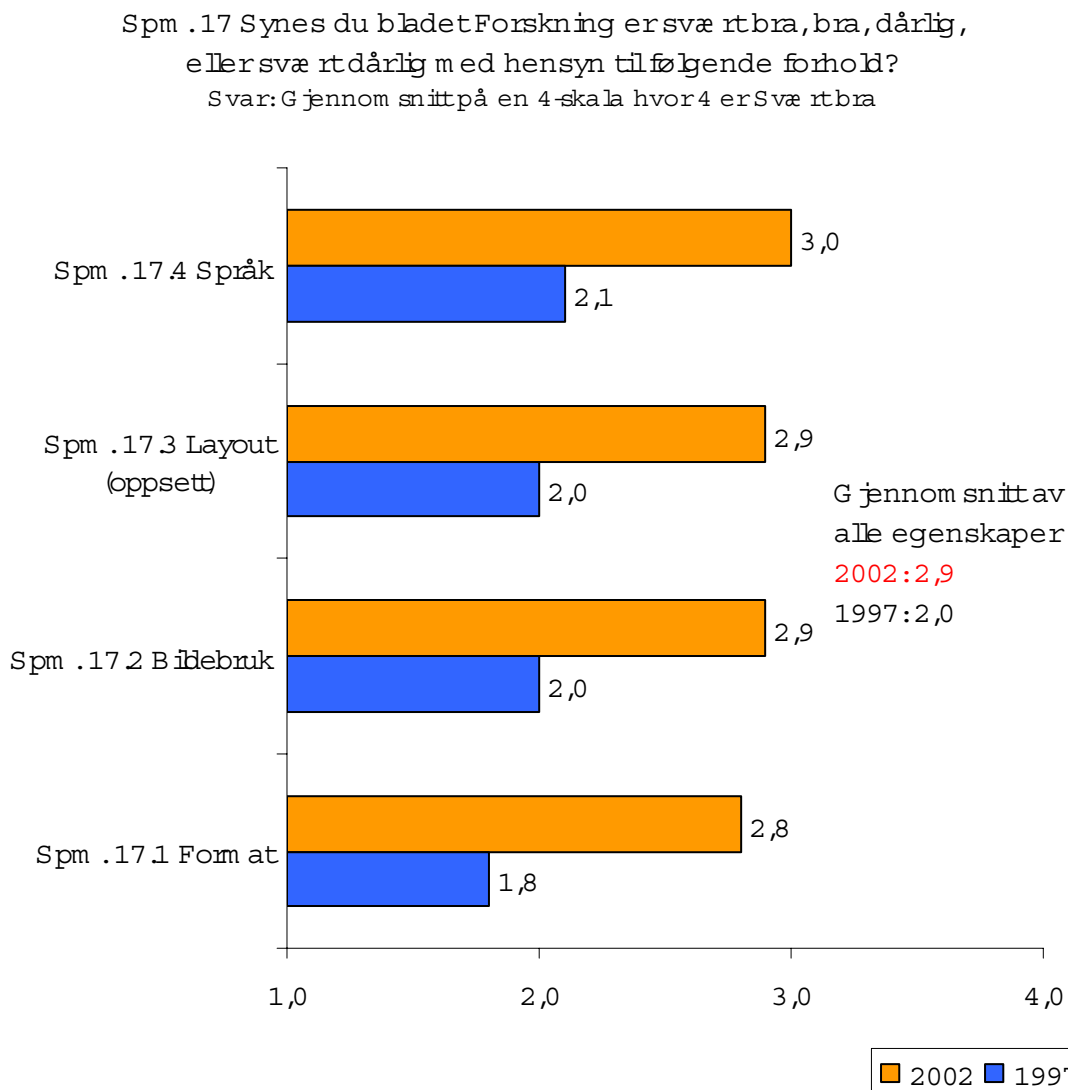
Med hensyn til forskjeller mellom målgruppene blant de spurte ser vi i tabellverket bakerst at flere mener at Forskning er utilstrekkelig mht *seriositet*, *dybde/grundighet* og *totalt sett* blant de som jobber innen forskning ved universitet og høyskoler enn blant totalen. Tilsvarende ser vi at det er flere som mener at *nyhetspreget* er dårlig blant de som er / har vært ansatt i Norges forskningsråd og blant de som mottar bladet personlig. Det er flere som mener at *dybde/grundighet* ikke er tilstrekkelig blant de som er / har vært ansatt i Forskningsrådet. Det er også flere som mener at *lesbarhet/forståelighet* er dårlig blant de som jobber innen politikk/presse.

Spørsmål 17 – Vurdering av format, billedbruk, layout og språk i Forskning

I spørsmål 17 ble leserne bedt om å vurdere format, billedbruk, layout og språk i Forskning. Dette er også et standardspørsmål som er brukt før, og samme 4-skala som i spørsmål 16 er benyttet her.

Leserne synes å være godt fornøyd med format, bildebruk, layout og språk i Forskning når man ser på prosentandelen som svarer *bra* eller *svært bra*. De er mest fornøyd med *språket*. Hele 92% synes det er *bra* / *svært bra*. 81% oppga en tilsvarende tilfredshet med *layouten* på bladet, og 77% med *bildebruken*. Vi ser en noe mindre tilfredshet når det gjelder *formatet* hvor 69% svarte *bra* eller *svært bra*.

I diagrammet under illustrerer vi gjennomsnittresultatene på 4-skalaen fra i år og 1997 (4 = *svært bra*). Ingen av de kriteriene som er testet oppnår en positiv gjennomsnittsverdi (se kommentar til gjennomsnittresultat i spørsmål 15). *Språk* er OK, mens *layout*, *bildebruk* og *format* kan synes å ha et forbedringspotensial.

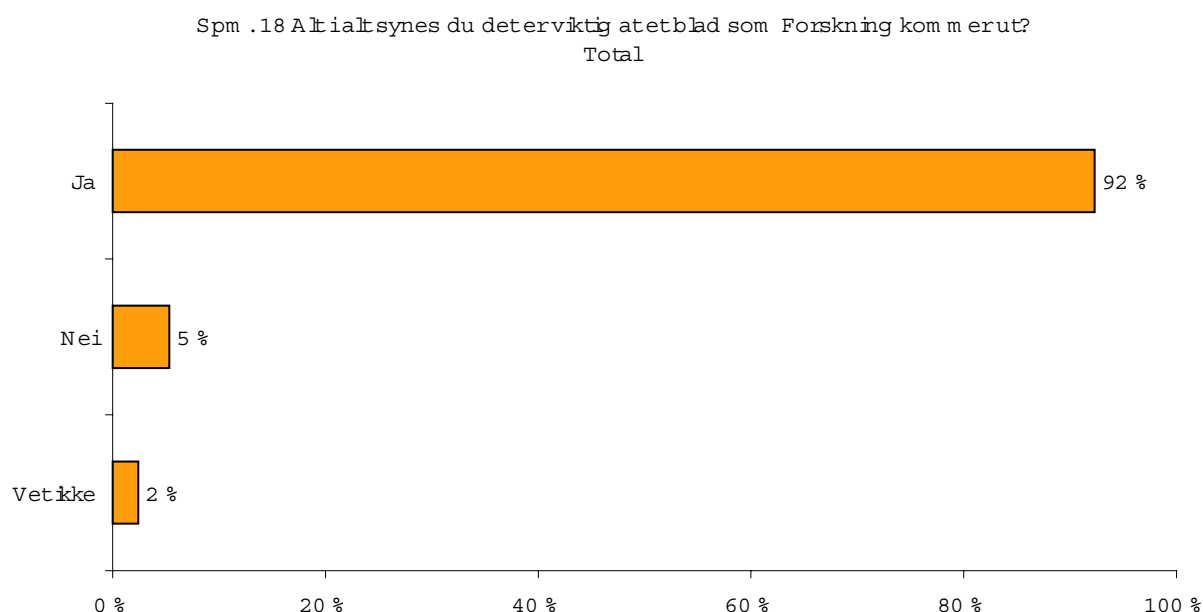

Sammenligner vi resultatene med 1997 er rekkefølgen og svarfordelingene på de ulike egenskapene den samme. Igjen ser vi at resultatene ligger noe høyere i 2002 enn 1997 (2,9 mot 2,0 i 1997). Vi mener derfor at det er grunnlag til å anta at leserne er noe mer positiv til bladet i år enn for fem år siden. Dette kan skyldes redaksjonelle endringer, endringer i lesergruppene, eller evt metodiske ulikheter mellom de to undersøkelsene.

De ulike målgruppene har relativt lik oppfatning av presentasjonsformatet av Forskning. Vi noterer at flere mener at egenskapene *språk*, *layout* og *billedbruk* er dårlig blant de som jobber innen politikk/presse. Vi finner også at flere syns at *formatet* ikke er tilfredsstillende blant de som arbeider innen forskningsadministrasjon i frittstående institutt og blant de som mottar bladet direkte til seg.

Spørsmål 18 – Viktighet

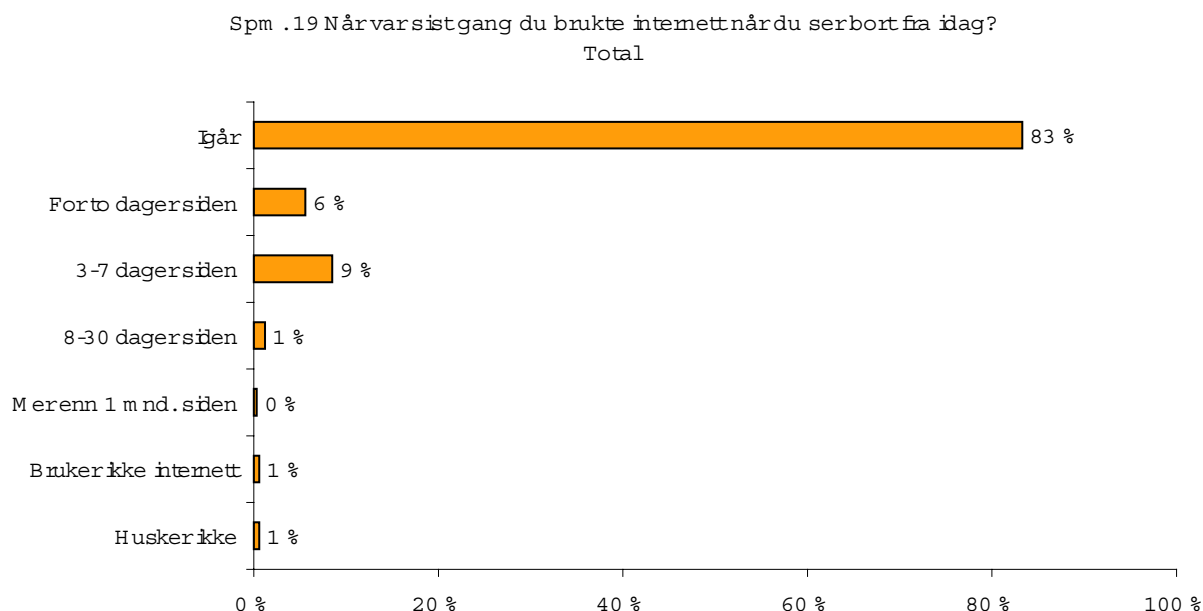
Det er ikke tvil om at mottakerne av bladet opplevere det som viktig. Hele 92% svarer at det er viktig at bladet Forskning kommer ut, kun 5% mener at det ikke er viktig. Et lignende spørsmål i 1997 ga tilsvarende resultat.

Også undergruppene har samme oppfatning av viktigheten av Forskning. Vi ser overraskende nok at det er noen færre som svarer ja blant forskere ved universitet og høyskoler og blant de ansatte i Norges forskningsråd. Vi antar at dette kan skyldes at disse gruppene i noen større grad enn andre er fortrolig med hjemmesiden som et alternativ til bladet.

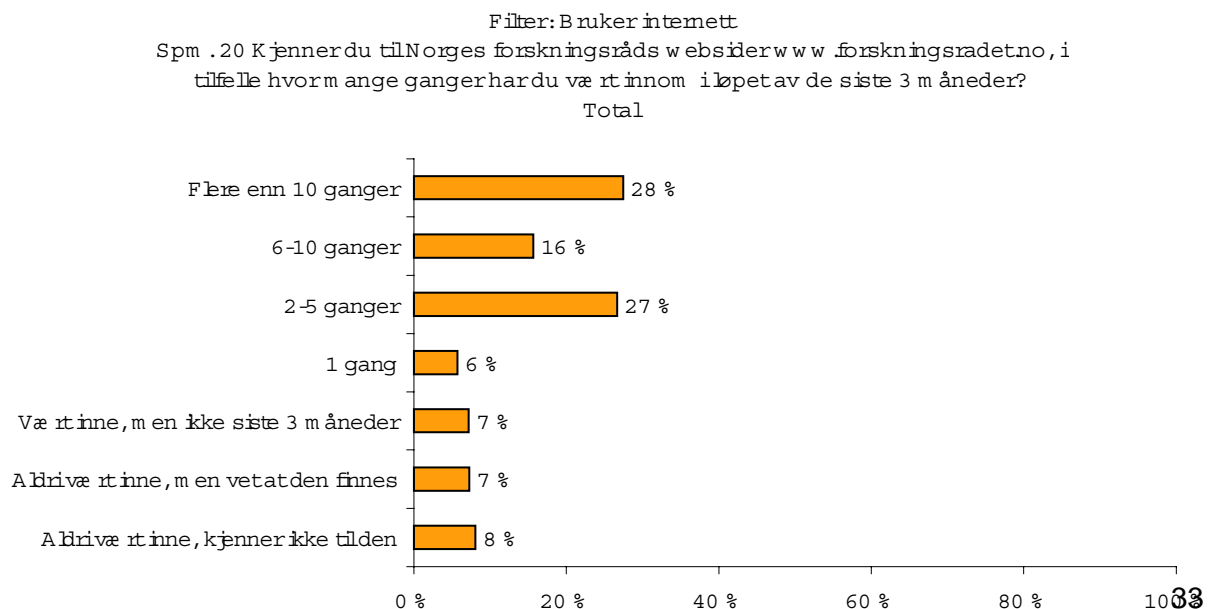
Spørsmål 19 – Internettbruk

I grafen nedenfor ser vi at et stort flertall (83%) er hyppige brukere av internett (dvs brukte internett i går), 15% brukte internett sist uke, mens 3% er sjeldne brukere (fra 1 uke siden til mer enn 1 måned) og kun 1% av de spurte bruker ikke internett. Dette spørsmålet ble først og fremst stilt som referanse for spørsmål 20 om bruk av Forskningsrådets hjemmeside.

Spørsmål 20 – Bruk av www.forskningsradet.no

I diagrammet under finner vi at godt over 2/3 har vært innom hjemmesiden til Norges forskningsråd jevnlig (dvs minst 2-5 ganger de siste 3 mnd), 13% har vært innom og 15% har ikke vært innom, hvorav 8% sier at de ikke kjenner til siden. Dette vurderer vi som meget høyt kjennskap og bruk av hjemmesiden.

I tabellverket finner vi at det er flere som har vært innom hjemmesiden jevnlig blant de som har / har hatt verv eller er / har vært ansatt i Norges forskningsråd, blant de som søker midler, blant de som jobber med forskning innen frittstående institutt / forskningsadministrasjon ved universitet og høyskoler og frittstående institutt, blant de som mottar Forskning personlig, og færre blant dem innen offentlig forvaltning, næringsliv og politikk / presse og blant de som mottar bladet uten navn.

PROFILERING AV BLADET FORSKNING

I de to siste spørsmålene ønsket Norges forskningsråd å få en tilbakemelding fra målgruppene sine på hvordan de foretrekker at informasjonstilbudet presenteres. Spørsmål 21 ble også stilt i 1997, da uten svaralternativ 4.

Spørsmål 21 – Presentasjonsform Forskning / www.forskningsraadet.no

40 %, dvs omtrent dobbelt så mange som for hvert av de andre svaralternativene, ønsker å beholde dagens presentasjonsform for Forskning. Denne løsningen innebærer at *bladet trykkes i papirutgave og legges ut som søkbar tekst på internett*. Med forbehold om at innføringen av et nytt svaralternativ kan ha påvirket svarfordelingen er dette en klar nedgang fra 56% i 1997.

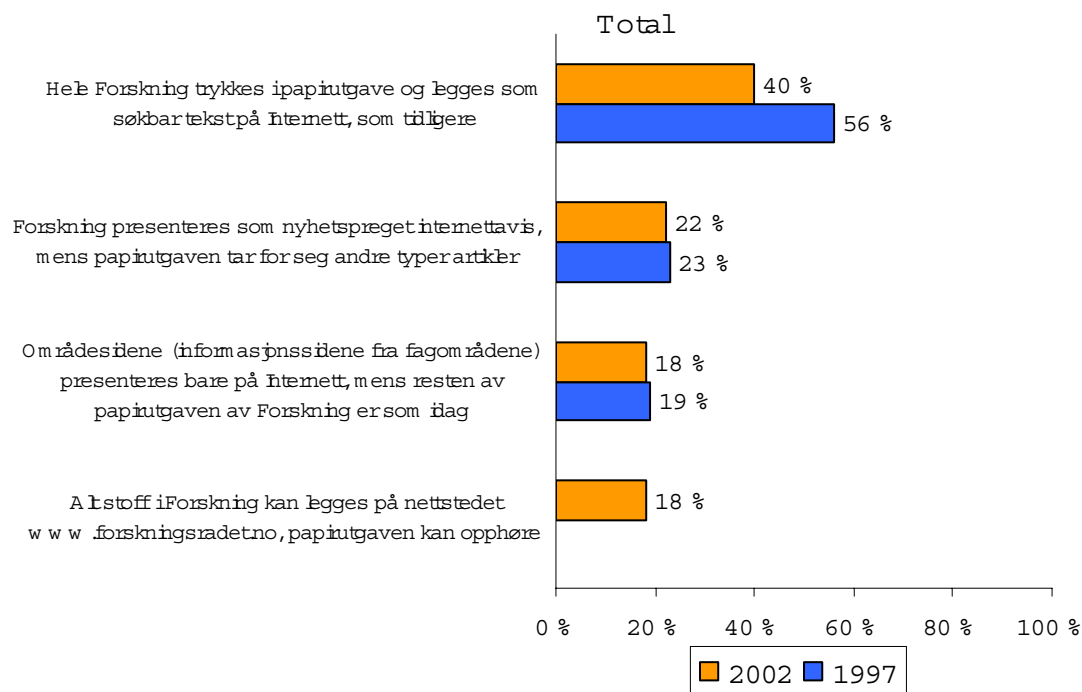
Tilsvarende som i 1997 er det 22% som mener at Forskning bør *presenteres som nyhetspreget internettavis, mens papirutgaven tar for seg andre typer artikler*.

18% av de spurte mener at *områdesidene bare skal være tilgjengelig på internett, samtidig som resten av papirutgaven av Forskning forblir som i dag*. Også dette er på samme nivå som ved forrige måling.

Ett nytt alternativ i år er at *alt stoff i Forskning kan legges på nettstedet, og papirutgaven kan opphøre*. 18% ønsker denne løsningen.

Både i år og i 1997 er det 2% som svarte *vet ikke*.

Spm .21 Norges Forskningsråd vurderer fortiden sitt informasjonstilbud og hvordan bladet *Forskning* skal profileres gjennom Internett og som papirutgave. Hvilke av følgende 4 løsninger ville du foretrekke?

Blant de ulike undergruppene av mottakere av *Forskning* ser vi små forskjeller. Det er flere som mener *at alt kan leges på internett og at papirutgaven kan opphøre* blant de som jobber i næringslivet, og færre som mener dette i offentlig sektor. Vi ser også at flere synes at *områdesidene bare skal presenteres på internett* blant de som har / har hatt verv og de som er / har vært ansatt i forskningsrådet.

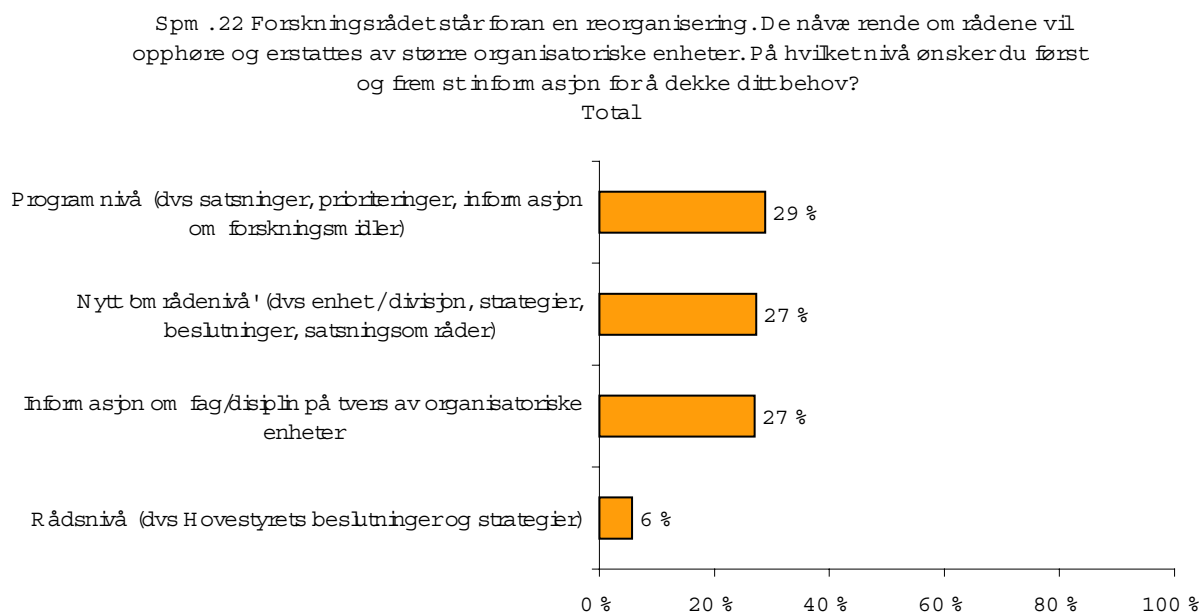
Til tross for at det er et klart flertall for papirutgaven, oppfatter vi nedgangen i oppslutningen om dette alternativet som en indikasjon på at internett i økende grad er tatt opp i de fleste målgruppene for bladet som et verktøy / informasjonskanal, og at flere derfor er åpne for en overgang fra papir til internett enn for 5 år siden. Etter vår erfaring har dette gått raskere blant målgruppene for *Forskning* enn hva vi ser i andre målgrupper i samfunnet.

Spørsmål 22 – Redaksjonelt informasjonsnivå

De ulike målgruppene for *Forskning* har behov for informasjon på ulike nivå. Spørsmål 22 er ment å avdekke dette.

I grafen nedenfor ser vi at de spurte synes å ha et bredt informasjonsbehov og deler seg jevnt mellom tre svaralternativer: *Programnivå* (29%), *nytt områdenivå* (27%) og informasjon om *fagdisiplin på tvers av organisatoriske enheter* (27%). Ytterst få

svarte at de var interessert i informasjon på *Rådsnivå* (6%).

Vi har ikke tilsvarende data å sammenligne med fra tidligere år.

Når det gjelder de ulike undergruppene ser vi i tabellen vedlagt at det er flere som ønsker informasjon på *rådsnivå* blant de som får Forskning personlig, de som har / har hatt verv og de som er / har vært ansatt i Forskningsrådet. Det er flere som svarer at de ønsker informasjon på *nytt områdenivå* blant de som har / har hatt verv. Informasjon på *programnivå* er det flere som vil ha blant de som jobber med forskning i næringsliv og de som søker midler og færre blant ansatte i Rådet og i offentlig forvaltning. Og så er det flere som kan tenke seg informasjon om *fag / disiplin på tvers av organisatoriske enheter* blant de som arbeider innen offentlig sektor, politikk / presse og de som mottar Forskning via institusjonsadresse, og færre blant de som har / har hatt verv, de som søker forskningsmidler, forskere innen frittstående institutt og de som får bladet personlig.

OPPSUMMERING OG HOVEDKONKLUSJONER

Denne undersøkelsen gir etter vår mening grunnlag for å trekke følgende konklusjoner:

- Mer enn $\frac{3}{4}$ av mottakerne av nyhetsbladet Forskning mener at bladet er en *meget / ganske viktig* nyhetskanal.
- Vel 8 av 10 leser vanligvis *alle / de fleste utgavene* av Forskning. Ca 2/3 leser vanligvis *det meste av stoffet / utvalget artikler* i Forskning. Også nærmere 8 av 10 leser *alltid/ofte eller av og til* hver av stoffkategoriene som er undersøkt i bladet. 2/3 har vært innom hjemmesiden jevnlig, dvs minst 2-5 ganger siste 3 måneder. Kun 8% sier at de ikke kjenner til siden.
- Det er høyest stoffinteresse for *forskningsresultat, forskningsfaglige nyheter og kommentarer, forskningsfaglige aktiviteter og forskningsprogram og forskningspolitiske nyheter*. Tilsvarende stoffkategorier leses mest i Forskning, samt *artikler om satsningsområder*.
- Generelt foretrekkes *dagsaviser/media, fagtidsskrift* og bladet *Forskning* når man skal orientere seg om de ulike stoffkategoriene. *Nettbaserte informasjon* kommer høyt opp på forskningspublikasjoner og kontaktinformasjon, forskningsfaglige aktiviteter og søknadsinformasjon, forskningsresultat og tema. Bladet *Forskningspolitikk* og den konkurrerende hjemmesiden, www.forskning.no, er ikke store konkurrenter.
- De viktigste grunnene til å lese Forskning er *innblikk i forskningspolitiske beslutninger, kunnskap om forskningsresultat* og en *rask orientering om Norges forskningsråds synspunkter*.
- De viktigste grunne til *ikke* å lese bladet er: *Kjenner ikke bladet, uinteressant, har ikke tid*.
- Når det gjelder lesernes oppfatning av Forsknings *redaksjonelle profil* er de først og fremst enig i at bladet formidler nyheter og ulike synspunkt fra norsk forskning og forskningspolitikk, og at dette er nyttig informasjon. Leserne er mindre tilfreds med bladets evne til å presentere ballansert informasjon.
- 9 av 10 svarer at bladets ulike *redaksjonelle egenskaper* er svært bra / bra. Det er også høy tilfredshet med *presentasjonsformat*. Sammenlignet med 1997 er det en klar forbedring i målingene på disse punktene.
- Det er størst oppslutning om å *beholde dagens presentasjonsform* for Forskning, men en viss tilbakegang siden 1997. Flere er åpne for en overgang fra papir til internett enn tidligere.

- Det synes å være et *bredt informasjonsbehov* blant mottakerne av Forskning, og stor interesse for både informasjon på *programnivå*, nytt "*områdenivå*" og *fagdisipliner* på tvers av organisatoriske enheter. Derimot er det ytterst få som er interessert i informasjon på rådsnivå.
- Når det gjelder undergruppene bekrefter resultatene fra undersøkelsen vår hypotese om at de gruppene som er *nærmest tilknyttet* Norges forskningsråd er mest engasjert i bladet Forskning. Disse gruppene er først og fremst de som arbeider med *forskning / forskningsadministrasjon ved universitet og høyskoler*, de som søker *forskningsmidler*, de som er/har vært *ansatt* i Norges forskningsråd, de som har/har hatt *verv* i Forskningsråd og de som mottar Forskning *personlig adressert*. Disse gruppen synes å *lese bladet mer grundig*, være bedre orientert og bruke *flere informasjonskilder* (f eks hjemmesiden) og *konkurrerende informasjonskilder*. Det er også disse gruppene som tilkjenner en *mindre positiv vurdering* av enkelte redaksjonelle egenskaper som dybde og nyhetspreg, og bladets evne til å ballanser ulike synspunkt innen feltet. Det kan også synes som om disse er mest på gli når det gjelder overgang fra papir til internett.

TOLKNING AV TABELLVERKET

Tabellverket som medfølger, presenterer svarfordelingene i prosent. Tabellhodene viser antall intervju de respektive prosentberegningene bygger på. Det bør utvises forsiktighet i tolkningen av resultater fra undergrupper med mindre enn 25-30 intervjuer.

På neste side følger en nærmere beskrivelse av feilmarginer, signifikanstester samt en feilmargintabell. Ved hjelp av feilmargintabellen vil man kunne finne de aktuelle feilmarginer for enkeltresultater.

FEILMARGINER/ SIGNIFIKANSTESTER

Alle resultater som presenteres i denne rapporten er beheftet med en viss statistisk usikkerhet som skyldes at vi har kun observert et utvalg av enheter, og ikke hele populasjonen. Denne usikkerheten kan imidlertid beregnes. Generelt i denne undersøkelsen gjelder at tall i totalkolonnen er beheftet med en feilmargin på +/- 1,4-3,3 prosentpoeng. Feilmarginene for tall i undergrupper er større. Signifikante forskjeller mellom undergrupper (lest vannrett) fremkommer i tabellverket som sorte og hvite piler (tilsvarer henholdsvis "signifikant større enn" og "signifikant mindre enn"). Til grunn for disse signifikansbetraktningene ligger en kji-kvadrat uavhengighetstest

Tabellen nedenfor angir *tilnærmede* anslag for feilmarginene ved ulike resultater. Mer eksakte anslag krever imidlertid omfattende spesialberegninger i hvert enkelt tilfelle – noe som ikke kan fremstilles i tabellform. De eksakte feilmarginene kan være både større og mindre enn dem som er angitt i tabellen. De tabulerte verdiene vil som regel gi en god indikasjon på pålitelighetsnivået til de enkelte resultater.

Feilmarginer ved rent lotterisk utvalg

Antall observasjoner	Prosentresultat							
	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	40/60	50/50
20	8.6	12.0	14.2	16.0	17.4	18.3	19.6	20.0
50	6.2	8.5	10.1	11.3	12.2	13.0	13.9	14.1
75	5.0	6.9	8.2	9.2	10.0	10.6	11.3	11.5
100	4.4	6.0	7.1	8.0	8.7	9.2	9.8	10.0
150	3.6	4.9	5.8	6.5	7.1	7.5	8.0	8.2
200	3.1	4.2	5.0	5.7	6.1	6.5	6.9	7.1
250	2.8	3.8	4.5	5.1	5.5	5.8	6.2	6.3
300	2.5	3.5	4.1	4.6	5.0	5.3	5.7	5.8
400	2.2	3.0	3.6	4.0	4.3	4.6	4.9	5.0
500	1.9	2.7	3.2	3.6	3.9	4.1	4.4	4.5
600	1.8	2.5	2.9	3.3	3.5	3.7	4.0	4.1
700	1.6	2.3	2.7	3.0	3.3	3.5	3.7	3.8
800	1.5	2.1	2.5	2.8	3.1	3.2	3.5	3.5
900	1.5	2.0	2.4	2.7	2.9	3.1	3.3	3.3
1000	1.4	1.9	2.3	2.5	2.7	2.9	3.1	3.2

Prosentresultatet pluss/minus feilmarginen i tabellen angir et såkalt 95% konfidensintervall som er slik at vi med 95% sikkerhet kan si at det dekker det sanne resultat (forutsatt at målefeil og systematiske feil ikke forekommer).

Eksempel

Man har stilt et spørsmål med to svaralternativer: "Ja" og "nei".

I tabellen finner vi at 20% har svart "ja" på spørsmålet, mens 80% har svart "nei".

Er undersøkelsen basert på et utvalg på 1000 intervju, vil feilmarginen i dette tilfellet være +/- 2.5 prosentpoeng. I praksis vil dette si at det reelle "ja"-svar i populasjonen vil (med 95% sikkerhet) ligge et sted mellom 17.5% og 22.5%.